OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 4 **LWÓW, DNIA 30 KWIETNIA 1938 R.** **ROK XLII**

DNI KOLONIALNE

TO POGŁĘBIENIE WŚRÓD SPOŁECZEŃSTWA ZROZUMIENIA IDEI KOLONIALNEJ I WYRAŻENIE NA ZEWNĄTRZ WOLI NARODU W KIERUNKU UZYSKANIA KOLONIJ DLA POLSKI

TREŚĆ

1.

USTAWA

z dnia 7 kwietnia 1938 r.

O OCHRONIE IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO, PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr 25 z dn. 13 kwietnia 1938, poz. 219.).

Art. 1. Pamięć czynu i zasługi JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO — Wskrzesiciela Niepodległości Ojczyzny i Wychowawcy Narodu — po wsze czasy należy do skarbnicy ducha narodowego i pozostaje pod szczególną ochroną prawa.

Art. 2. Kto uwłacza Imieniu JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO,
podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej
I. Mościcki

Prezes Rady Ministrów
Sławoj Składkowski

Minister Sprawiedliwości
W. Grabowski

2.

INSTRUKCJA PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 10 lutego 1938 r.

o nadawaniu medalu „Za Długoletnią Służbę“

(Przedruk z „Monitora Polskiego“ Nr 32 z dnia 10 lutego 1938).

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 8 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 11) wydaję instrukcję następującą:

Osoby objęte ustawą.

§ 1.

Prawo do medalu uzyskują pracownicy tak umysłowi jak fizyczni, niezależnie od rodzaju i charakteru wykonywanej pracy, którzy pozostawali lub pozostają w stosunku służbowym do Państwa, albo instytucji publiczno-prawnych, bez względu na to, czy podstawą zawiązania tego stosunku było mianowanie, wybór, czy też umowa.

§ 2.

Prawo do medalu służy w szczególności:

1. urzędnikom, niższym funkcjonariuszom państwowym (śląskim) i pracownikom kontraktowym we wszystkich działach zarządu państwowego,

2. sędziom, prokuratorom, pisarzom hipotecznym, notariuszom, asesorom i aplikantom sądowym w sądach powszechnych i szczególnych,

3. oficerom służby stałej i podoficerom zawodowym w wojsku i marynarce wojennej,

4. funkcjonariuszom Policji Państwowej (śląskiej) Korpusu Ochrony Pogranicza, Straży Granicznej i Straży Więziennej,

5. profesorom, zastępcom profesorów, nauczycielom i naukowym siłom pomocniczym we wszystkich zakładach naukowych państwowych i publicznych,

6. pracownikom przedsiębiorstw, monopolów, banków i innych instytucji i zakładów państwowych oraz funduszów,

7. członkom i pracownikom organów zarządzających i wykonawczych samorządu terytorialnego oraz pracownikom przedsiębiorstw i zakładów tego samorządu,

8. członkom i pracownikom organów wykonawczych samorządu gospodarczego (izb przemysłowo-handlowych, rolniczych, rzemieślniczych, adwokackich itp.), oraz pracownikom przedsiębiorstw i zakładów tego samorządu,

9. pracownikom ubezpieczeń społecznych, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i innych związków i zakładów publiczno-prawnych.

Sposób zaliczania dziesięcioleci.

§ 3.

Do okresów dziesięcioletnich należy wliczać służbę rzeczywistą od daty zawiązania stosunku służbowego, nie wcześniej jednak, niż od dnia 11 listopada 1918 r. do okresów tych wlicza się również czas obowiązkowej i ochotniczej służby wojskowej, a także czas ćwiczeń wojskowych.

Przepisów o korzystniejszym zaliczaniu czasu służby nie stosuje się.

Przerw w faktycznym pełnieniu służby w czasie trwania stosunku służbowego lub po jego rozwiązaniu, a przed zawiązaniem nowego stosunku nie zalicza się. Za przerwę w czasie trwania stosunku służbowego uważa się okres czasu, który z mocy przepisów obowiązujących w danym dziale służby nie ulega zaliczeniu do służby czynnej.

Władze uprawnione do nadawania medalu.

§ 4.

Medal nadają:

1. w czasie trwania stosunku służbowego — właściwi Ministrowie, a w działach służby nie podlegających Ministrom — kierownicy właściwej władzy naczelnej, bądź też upoważnieni kierownicy władz bezpośrednio podległych w toku instancji;

2. emerytom państwowym, oraz osobom otrzymującym zaopatrzenie na podstawie przepisów odrębnych (nie pobierającym wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnej) — kierownicy właściwej, dla ostatnio pełnionej służby, władzy naczelnej, bądź też upoważnieni przez nich kierownicy władz bezpośrednio podległych w toku instancji, — na podstawie wniosku władzy lub instytucji wypłacającej zaopatrzenie;

3. osobom, które już nie pozostają w stosunku służbowym z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych, a nie pobierają zaopatrzenia emerytalnego — władza właściwa do nadawania medalu funkcjonariuszom (pracownikom) tego urzędu, instytucji zakładu itp., w którym ostatnio dana osoba pełniła służbę.

Sposób i terminy nadawania medalu.

§ 5.

Nadanie medalu następuje z urzędu:

1. w czasie trwania stosunku służbowego:

— osobom, które już uzyskały lub do dnia 1 kwietnia 1938 r. uzyskają prawo do medalu brązowego — w terminie do dnia 15 maja 1938 r.;

— osobom, które uzyskają prawo do medalu (brązowego, srebrnego, złotego) po dniu 1 kwietnia 1938 r. w ciągu 8 tygodni od dnia uzyskania tego prawa;

2. emerytom państwowym oraz osobom, które otrzymują zaopatrzenie na podstawie przepisów odrębnych i nie pobierają wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucyj publiczno-prawnych, a którzy uzyskali lub uzyskują do dnia 1 kwietnia 1938 r. prawo do medalu — w terminie do dnia 1 października 1938 r.;

3. osobom nie pozostającym w stosunku służbowym z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych i które nie pobierają zaopatrzenia emerytalnego — po uprzednim stwierdzeniu w rejestrze skazanych, czy osoby te nie były skazane na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych — w ciągu 6 miesięcy od dnia zawiadomienia o obecnym adresie.

W czasie trwania postępowania karnego lub dyscyplinarnego medalu nie należy nadawać.

Nadanie medalu będzie stwierdzone dyplomem według wzoru, załączonego do instrukcji niniejszej.

Zgłoszenia osób, którym medal nie został nadany.

§ 6.

Jeżeli nadanie medalu osobie, która uzyskała prawo do niego, nie nastąpi z urzędu w terminach, ustalonych w § 5, osoba ta może wnieść zgłoszenie do władzy określonej w § 4.

Zgłoszenia można dokonać zarówno ustnie do protokołu, jak pisemnie.

Osoby pozostające w służbie powinny wnosić zgłoszenia w drodze służbowej.

Osoby wymienione w § 5, ust. 1 pkt. 3, dokonując zgłoszenia, powinny podać dane, stwierdzające uprawnienie do medalu (dokładny przebieg co najmniej 10-letniej służby z wyszczególnieniem miejsc służbowych).

Odmowa nadania medalu.

§ 7.

Orzeczenia władzy, stwierdzające brak warunków, uzasadniających prawo do medalu, powinny odpowiadać przepisom art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym.

Orzeczenia te wydaje właściwa władza naczelna, która zawiadamia o tym każdorazowo Prezesa Rady Ministrów.

Orzeczenie wymienione w ustępie poprzedzającym należy doręczyć stronie najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od daty dokonania zgłoszenia.

Sposób noszenia medalu.

§ 8.

Osoby nieumundurowane mogą nosić bez ograniczeń i równocześnie (w służbie i poza służbą) pełne medale (złoty, srebrny, brązowy), minia-

tury, bądź wstążeczki. Sposób zaś noszenia medalu przez osoby umundurowane ustalą właściwi Ministrowie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Rejestracja nadanych medali.

§ 9.

Rejestrację nadanych medali prowadzą władze uprawnione do ich nadawania.

Odnotowanie nadania medalu w aktach osobowych (wykazach służbowych itp.) pracowników powinno odbywać się według zasad, ustalonych dla odnotowywania w aktach osobowych nadania orderów i innych odznaczeń państwowych.

Szczegółowe zarządzenia.

§ 10.

Właściwi Ministrowie wydadzą w ramach instrukcji niniejszej dalsze szczegółowe zarządzenia dla podległych (nadzorowanych) władz, urzędów, zakładów i instytucji.

Zarządzenia te należy dostosować do obowiązujących przepisów służbowych w poszczególnych działach służby.

§ 11.

W zarządzeniach, wymienionych w § 10, właściwi Ministrowie przekażą władzom bezpośrednio sobie podległym w toku instancji uprawnienia do nadawania medalu, zastrzegając sobie w każdym przypadku prawo wydawania decyzji odmownych.

§ 12.

Zarządzenia wymienione w § 10 ogłosić należy w dziennikach urzędowych.

§ 13.

Druk dyplomów wykonany będzie przez Drukarnię Państwową. Dyplomy doręcza władza, nadająca medale bezpłatnie.

Medal będzie wybity przez Mennicę Państwową.

Uprawnieni będą nabywać medal na podstawie posiadanych dyplomów.

Statystyka nadanych medali.

§ 14.

Począwszy od 1939 r. w terminie do dnia 15 lutego każdego roku właściwe władze naczelne będą nadsyłać do Prezydium Rady Ministrów zestawienie ilości nadanych w roku ubiegłym medali z uwzględnieniem podziału odznaczonych, ustalonego w myśl §§ 2 i 5.

Prezes Rady Ministrów:
Sławoj Składkowski

3.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4846/38)

w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr. 3, z dn. 25 marca 1938, poz. 59)

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych w brzmieniu ustalonym art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego) kompetencje Ministra, przewidziane:

1) w art. 51 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z r. 1932, Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), — do przenoszenia nauczycieli podległych im szkół do innej szkoły, w obrębie powierzonego im okręgu szkolnego, o ile tego wymaga dobro szkoły;

2) w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258), — do wyjątkowego zezwalania na zatrudnienie osób nie posiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca 3 roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby;

3) w § 11 rozporządzenia Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1926 r. w sprawie praktyki przedegzaminowej kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 128), — do zezwalania na odbywanie dalszego ciągu praktyki, rozpoczętej na terenie innego okręgu szkolnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski

4.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4845/38)

o zmianie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. w sprawie wykonania postanowień art. art. 3, 25 i 51 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr 3, z dn. 25 marca 1938, poz. 60.)

Na podstawie art. 51 i 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), zarządzam następujące zmiany rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1933, Nr 5, poz. 95), zmienionego rozporządzeniem z dnia 11 lipca 1934 r. Nr BP-6226/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6-7, poz. 91).

§ 1. § 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„Upoważnia się

1) Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego) — do przenoszenia w obrębie powierzonego im okręgu kierowników (nauczycieli kierujących) i stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych, nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących oraz nauczycieli szkół zawodowych z następujących względów organizacyjnych:

a) zmiany stopnia organizacyjnego szkoły,

b) innych zmian w organizacji szkoły, które mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie się

liczby stanowisk nauczycielskich w danej szkole,

c) doboru grona nauczycielskiego z odpowiednimi kwalifikacjami dodatkowymi i specjalnymi do nauczania w wyższych klasach szkół powszechnych,

d) zmiany języka nauczania;

2) Inspektorów Szkolnych — do przenoszenia tymczasowych nauczycieli szkół bezpośrednio im podległych w obrębie powierzonego im obwodu szkolnego z wyżej wymienionych względów organizacyjnych".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

5.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4847/38)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonarjuszów niższych, zatrudnionych w administracji szkolnej

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr 3, z dn. 25 marca 1938, poz. 61.)

Na podstawie art. 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) wraz z późniejszymi jej zmianami, zarządzam, co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego):

1) mianowanie na stanowiska urzędnicze II i III kategorii oraz na stanowiska funkcjonariuszów niższych — do odwołania (prowizorycznie) lub na stałe — osób zatrudnionych w administracji szkolnej (funkcjonariuszów prowizorycznych, praktykantów płatnych, pracowników kontraktowych) a opłacanych z kredytów osobowych, gdy mianowanie to nie zawiera awansu do wyższej grupy uposażenia;

2) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państwowych na inne miejsce służbowe w ramach przydzielonych etatów — z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

3) dopuszczanie do egzaminu kandydatów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej oraz na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych II kategorii w służbie państwowej;

4) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego podległym funkcjonariuszom z wyłączeniem urzędników zajmujących stanowiska I kategorii;

5) udzielanie podległym funkcjonariuszom w tej liczbie również inspektorom szkolnym, urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 6 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 2. Przekazuje się Inspektorom Szkolnym udzielanie podległym funkcjonariuszom urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 2 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do dni 14,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 3. Do wymiaru urlopów, udzielanych w granicach § 1 punkt 5, wliczać należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach § 2.

§ 4. Przekazuje się Wojewodzie Śląskiemu w zakresie administracji szkolnej uprawnienia, wymienione w § 1 punkty 1—4.

§ 5. Przekazuje się Rektorom Państwowych Szkół Akademickich:

1) uprawnienia wymienione w § 1;

2) zwalnianie zatrudnionych w klinikach uniwersyteckich kontraktowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach, oraz przyjmowanie w granicach przydzielonych etatów nowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach w charakterze pracowników kontrakto-

wych z wynagrodzeniem, nie przekraczającym uposażenia XII grupy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w sprawach, uregulowanych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności zawarte w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielania urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196) i z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

6.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4844/38)

w sprawie udzielania urlopów nauczycielom

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr 3, z dn. 25 marca 1938, poz. 62.)

Na podstawie art. 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873) zarządzam, co następuje:

§ 1. Upoważnia się Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego) do udzielania dyrektorom, kierownikom i nauczycielom szkół podległych, urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 1 roku i bezpłatnych do lat 2,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do 2 miesięcy i bezpłatnych do 1 roku,

c) dla celów naukowych lub oświatowych — bezpłatnych do lat 2,

d) dla studiów na Wyższych Kursach Nauczycielskich, Państwowych Instytutach, Wyższych Zakładach Naukowych oraz uczelniach specjalnych — płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa (z rozłożeniem i bez rozłożenia na raty) na przeciąg 1 roku, z prawem przedłużania tych urlopów z roku na rok do końca normalnego dla danego zakładu naukowego czasu trwania studiów, zależnie od względów służbowych i udowodnionych dodatnich wyników studiów oraz w granicach kontyngentu, ustalanego corocznie dla każdego Okręgu Szkolnego.

§ 2. Upoważnia się Inspektorów Szkolnych do udzielania kierownikom i nauczycielom szkół powszechnych i specjalnych oraz wychowawczyniom i kierowniczkom przedszkoli państwowych, urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych lub bezpłatnych do 6 miesięcy,

b) nauczycielkom — na czas połogu (6 tygodni),

c) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 14 dni i bezpłatnych do 1 miesiąca.

§ 3. Upoważnia się dyrektorów (kierowników) szkół średnich wszelkiego typu oraz niższych szkół zawodowych do udzielania urlopów członkom grona nauczycielskiego do dni 8 bez względu na rodzaj urlopu.

Kierownicy publicznych szkół powszechnych i specjalnych mają prawo zwalniać w nagłych wypadkach członków grona od zajęć szkolnych — do 3 dni. Wykaz udzielonych w ten sposób zwolnień kierownik szkoły przesyła z końcem każdego półrocza inspektorowi szkolnemu.

§ 4. Dyrektorowie i kierownicy mają prawo w wypadkach nagłych i z ważnych powodów wstrzymać się od zajęć służbowych najwyżej na 3 dni z jednoczesnym zawiadomieniem władzy bezpośrednio przełożonej i podaniem powodów. W tych wypadkach obowiązani są zarządzić za siebie zastępstwo.

§ 5. Uzyskanie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia lub dla studiów obowiązuje nauczyciela do bezwarunkowego wstrzymania się od wszelkiej pracy zarobkowej. Wykroczenie przeciw tej zasadzie powoduje bezzwłoczne wstrzymanie udzielonego urlopu i pociągnięcie winnego do odpowiedzialności służbowej.

§ 6. Do wymiaru urlopów, udzielanych w granicach § 1, wliczać należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach §§ 2 i 3.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy istniejące w tej mierze, w szczególności zawarte w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielenia urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196), zmienionym rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
W. Świętosławski

7.

OKÓLNIK Nr 19

z dnia 8 kwietnia 1938 r. (II S-3231/38)

o organizacji roku szkolnego 1938/39 w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym i zakładach kształcenia kandydatów na nauczycieli

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa.

I. SZKOŁY PAŃSTWOWE.

Sprawy ogólne.

Dalsze wprowadzanie w życie nowego ustroju szkolnictwa zwłaszcza otwarcie kl. II liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i pedagogiów, uruchomienie seminariów dla wychowawczyń przedszkoli oraz ostateczna likwidacja pozostałych jeszcze seminariów nauczycielskich nasuwa konieczność szczególnej troskliwości w organizowaniu roku szkolnego 1938/39. Należy położyć nacisk na sprawne i celowe przeprowadzenie wszystkich prac przygotowawczych. W związku z powyższym należy zasady organizacji roku szkolnego podać dostatecznie wcześnie do wiadomości szkół a w miarę możności omówić je na konferencjach dyrektorów.

1. W celu zabezpieczenia dopływu do szkół zdolnej młodzieży, zwłaszcza włościańskiej, należy nadal otaczać opieką bursy i internaty, wpływając odpowiednio na społeczeństwo, aby tworzono nowe bursy, szczególnie w ośrodkach skupiających kandydatów ze wsi.

Sprawie stypendiów gminnych należy poświęcić baczną uwagę z jednej strony w tym kierunku, aby kierownictwa szkół powszechnych zainteresowały się dostatecznie doborem istotnie niezamożnych i wartościowych kandydatów, z drugiej, aby gminy wywiązywały się należycie z przyjętych zobowiązań finansowych. Zachodzące pod tym względem nieprawidłowości należy komunikować Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, podając konkretne fakty.

Poza tym wskazanym byłoby, aby Kuratoria Okręgów Szkolnych zainteresowały się także innymi stypendiami, zwłaszcza dostępnymi dla młodzieży szkolnej we własnych Okręgach i o ich istnieniu odpowiednio poinformowały szkoły.

2. Należy nadal uważać, aby przy przyjmowaniu do zakładów państwowych zwłaszcza w tych miejscowościach, w których istnieją szkoły prywatne oraz gdzie zgłasza się młodzież wiejska, miały pierwszeństwo

dzieci rodziców niezamożnych (przy zachowaniu warunków regulaminowych), a dzieci rodziców zamożnych kierowały się raczej do szkół prywatnych.

3. Przy egzaminach przeprowadzanych z kandydatami pochodzącymi z tych sfer zwłaszcza ze środowisk wiejskich (a także robotniczych) należy wziąć pod uwagę mniejszą łatwość wypowiadania się oraz większe skrępowanie kandydatów wynikające z warunków środowiska a nie utożsamiać tego z niedostatecznym przygotowaniem lub uzdolnieniem kandydatów.

Młodzież pochodzącą z tych środowisk jako mającą do pokonania większe trudności powinna szkoła otoczyć życzliwą opieką zwłaszcza w pierwszych latach nauki.

Opieka ta może dotyczyć nie tylko strony materialnej (np. ulgi w taksie administracyjnej, opłatach za dożywianie, pomieszczenie w internacie względnie bursie, wypożyczanie podręczników szkolnych itp.), ale obejmować także pomoc moralną (większa cierpliwość i wyrozumiałość w traktowaniu, odpowiednie rady i instrukcje ze strony wychowawców klasowych oraz nauczycieli zwłaszcza tych przedmiotów, które sprawiają uczniom takim szczególne trudności itp.).

Sprawom tym poświęcą Kuratoria baczną uwagę sprawdzając troskliwie sposób przeprowadzania egzaminów wstępnych oraz warunki pracy młodzieży przyjętej do szkół.

4. Biorąc pod uwagę niezamożność znacznej części młodzieży studiującej w szkołach średnich ogólnokształcących i w zakładach kształcenia nauczycieli należy ograniczyć i sprowadzić do właściwej miary wymagania szkół w zakresie pomocy i przyborów szkolnych. Nie należy zatem wymagać bezwzględnie od uczniów podręczników najnowszego wydania, a raczej wdrażać ich do umiejętnego posługiwania się wydaniami starszymi, o ile znajdują się w spisach podręczników dozwolonych, nie można nakładać na nich obowiązku kupowania jednolitych, a nadmiernie drogich lub zbyt licznych zeszytów, o ile to pociąga za sobą dodatkowe wydatki itp.

5. Wobec wymagań, jakie stawia praca szkolna uczniom szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli należy dążyć do jak najbardziej ekonomicznego wyzyskania czasu przeznaczonego na naukę, unikając przy tym nadmiernego obciążenia młodzieży. W związku z tym należy bezwzględnie ograniczyć do spraw istotnie niezbędnych wszelkie zajęcia dodatkowe tak w szkole, jak zwłaszcza te, które zmuszają młodzież do pobytu poza szkołą (zbiórki, pochody, obchody, udział w imprezach starszego społeczeństwa itp.).

Sprawy szczegółowe.

Gimnazja ogólnokształcące.

1. Dopływ kandydatów do gimnazjów należy tak normować, aby nie powiększać liczby oddziałów klasy I-ej w gimnazjach państwowych. W stosunku do wszystkich klas liczba ogólna oddziałów jakie można uruchomić, będzie zależała ściśle od liczby przyznanych etatów i godzin i nie powinna powodować zwiększenia ogólnej sumy wydatków na lokale. Wobec przewidzianego dalszego wzrostu dopływu młodzieży do szkół państwowych nadmiar jej można kierować bądź do szkół ogólnokształcących prywatnych — (zwłaszcza młodzież zamożniejszą) bądź do szkół zawodowych.

2. W przypadkach wątpliwych w zakresie organizacji kl. I jak II—IV należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII br.

3. W razie łączenia pod jednym kierownictwem klas gimnazjalnych i licealnych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala, aby liczba oddziałów szkoły średniej, pozostającej pod jednym kierownictwem była wyższą od przewidzianej w Statucie gimnazjum państwowego (§ 12).

4. Liczbę kandydatów do poszczególnych klas gimnazjum należy normować w myśl pisma II S-4593 z dnia 6 sierpnia 1936 r.

5. W sprawie warunków przyjmowania kandydatów do kl. I-ej i innych należy przestrzegać postanowień regulaminu przyjmowania uczniów do państwowego gimnazjum ogólnokształcącego, w stosunku do kl. I, także w zakresie dolnej granicy wieku kandydatów.

6. Wobec doświadczeń poczynionych w ub. roku szk. w zakresie organizacji egzaminów należy położyć nacisk specjalny na sprawne przygotowanie i właściwe przeprowadzenie wszystkich egzaminów. W szczególności należy zwrócić uwagę na treść pisma Nr II S-1869/38 i dążyć do usunięcia podniesionych w nim usterek.

7. W celu uregulowania właściwego odpływu absolwentów gimnazjów należy uczniom klas IV-tych i ich rodzicom podać do wiadomości (i czynić to nadal w przyszłości): warunki przyjmowania w liceach pedagogicznych i szkołach zawodowych stopnia licealnego oraz o ile to możliwe ułatwić nawet kierowanie do zawodów.

8. Uczniów kl. IV-ej, którzy mają zamiar kształcić się dalej w liceum ogólnokształcącym należy zapoznać w br. (i czynić to nadal stale) z warunkami wstępu do liceum oraz z treścią regulaminu egzaminu ukończenia liceum ogólnokształcącego, gdy zostanie ogłoszony. W szczególności należy zwrócić uwagę młodzieży na wymagania na poszczególnych wydziałach liceum, aby ułatwić jej wybór właściwego kierunku kształcenia w liceum, a liceum zapewnić dobór odpowiednio uzdolnionej i przygotowanej młodzieży.

9. W gimnazjach z polskim językiem nauczania obowiązują zasadniczo plany godzin ogłoszone w Programie nauki w państwowym gimnazjum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania wyd. II 1937, w gimnazjach z niepolskim językiem nauczania plany godzin ogłoszone w zarządzeniu o organizacji roku szkolnego 1936/37.

Plany te należy uzupełnić następująco:

W planie godzin w klasie IV gimnazjum tak z polskim jak niepolskim językiem nauczania wprowadza się przysposobienie wojskowe w wymiarze 1 godziny tygodniowo na każdy oddział z osobna jako przedmiot obowiązkowy dla chłopców w szkołach męskich i koedukacyjnych. W tych szkołach wymiar godzin zabaw, gier i sportów dla chłopców wynosi w kl. IV-ej 2 godziny na każdy oddział tygodniowo, z których jedna zostaje do dyspozycji nauczyciela przysposobienia wojskowego. W ramach godzin przeznaczonych na przysposobienie wojskowe we wszystkich szkołach, w których przysposobienie wojskowe jest przedmiotem obowiązkowym przewiduje się ponadto zajęcia dodatkowe dla nauczycieli geografii, fizyki i chemii, dla hufców męskich i dla lekarek (lekarzy) szkolnych w hufcach żeńskich. Wymiar godzin będzie podany w szczegółowych wytycznych do wykonywania programu przysposobienia wojskowego.

Ponadto w gimnazjach z niepolskim językiem nauczania dostosować należy plan godzin historii i geografii w kl. IV-ej do planu godzin gimnazjum z polskim językiem nauczania a więc w historii zamiast 0/3 godz. wprowadzić 1/2 godz., a w geografii zamiast 3/0 godz. — 2/1 godz.

10. Sprawę ukończenia nauki uczniów kl. VIII-ej gimnazjum starego ustroju należy załatwić zgodnie z wskazaniami zawartymi w piśmie Nr II S-1716/38 z dnia 28. II. 1938 roku.

Licea ogólnokształcące.

1. W sprawie przyjmowania kandydatów do liceum należy kierować się postanowieniami regulaminu przyjmowania uczniów do państwowego liceum ogólnokształcącego, biorąc przy tym pod uwagę treść uwag zawartych w piśmie Ministerstwa W. R. i O. P. Nr II S-1869/38.

W stosunku do młodzieży, która zgłasza się do liceum bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum można w bieżącym roku szkolnym nie przestrzegać postanowień regulaminu dotyczącego dolnej granicy wieku.

2. W roku szkolnym 1938/39 należy przystąpić do zorganizowania kl. II liceum, zasadniczo w tych wszystkich szkołach, w których istnieje obecnie kl. I.

3. W sprawie liczby uczniów potrzebnej do uruchomienia liceum względnie wydziałów i oddziałów równoległych należy kierować się w zasadzie wytycznymi podanymi w okólniku nr 43 o organizacji roku szkolnego 1937/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5/37, poz. 147). Przy tym należy jednak poddać rewizji na podstawie tegorocznych doświadczeń, potrzebę dalszego utrzymywania w poszczególnych zakładach wydziałów łączonych na lekcjach niektórych przedmiotów i rozważyć możliwość utworzenia na miejsce 2 wydziałów łączonych, 1-go wydziału określonego typu. W tych przypadkach należy przedstawić Ministerstwu wnioski do dnia 31. V. br.

W innych przypadkach wątpliwych w zakresie organizacji tak odnośnie kl. I jak II należy wnioski przedstawić Ministerstwu do dn. 1. VII. br.

4. Dla umożliwienia młodzieży klas licealnych osiągania właściwych wyników pracy należy dążyć do ograniczenia udziału uczniów liceum we wszelkich zajęciach dodatkowych a samą naukę szkolną organizować w ten sposób, aby uniknąć nadmiernego obciążenia zajęciami domowymi.

W tym celu należy zwracać uwagę, aby uczniowie pracowali dostatecznie sprawnie i wydatnie w czasie samych godzin lekcyjnych oraz aby nauczyciele uzgadniali swe wymagania stawiane młodzieży w zakresie przygotowania domowego lekcji szkolnych, a także aby nie obarczano młodzieży pracami domowymi, dającymi mało korzyści przy nadmiernym obciążeniu. W szczególności należy wystrzegać się przerostu wymagań z dziedziny jednego przedmiotu (zwłaszcza nie należącego do podstawy dydaktycznej) co odbija się szkodliwie na całości nauki.

5. W celu zorientowania młodzieży I kl. licealnej w możliwościach wyboru właściwego zawodu należy zaznajomić ją w b. r. szk. i czynić to nadal stale (poczynając od bieżącego roku) także w kl. IV gimnazjalnej z zasadami rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie przechodzenia absolwentów liceów do szkół wyższych, gdy zostanie ogłoszone.

6. Plany godzin w kl. I i II liceów państwowych obowiązują w r. szk. 1938/39 według Programu nauki (tymczasowego) w państwowych liceach ogólnokształcących z polskim językiem nauczania, w liceach z niepolskim językiem nauczania według okólnika nr 43 o organizacji roku szkolnego 1937/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5/37, poz. 147) oraz według okólnika Nr 59 w sprawie zmian w planach godzin liceum ogólnokształcącego (Dz. Urz. Min. Nr 7/37, poz. 212).

Seminaria nauczycielskie.

1. Z końcem bieżącego roku szkolnego należy zlikwidować ostatecznie wszystkie seminaria nauczycielskie. Przy tym: a) w zakładach na których miejsce nie przewiduje się liceów pedagogicznych należy likwidację przeprowadzić zgodnie z okolnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. nr II S-1613/36 przedstawiając uprzednio w każdym przypadku wnioski Ministerstwu; b) w zakładach, w których przewiduje się licea pedagogiczne należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w r. szk. 1938/39, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne a o wynikach zawiadomić Ministerstwo przedstawiając równocześnie odpowiednie wnioski do dnia 1. VII. br.

Licea pedagogiczne

1. W sprawie przyjmowania kandydatów do liceów pedagogicznych obowiązują postanowienia regulaminu przyjmowania uczniów do kl. I liceów pedagogicznych. W stosunku do młodzieży, która zgłasza się do liceum bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum można w br. szk. nie przestrzegać postanowienia regulaminu, dotyczącego dolnej granicy wieku.

2. W sprawie zgłaszania kandydatów do liceów pedagogicznych należy stosować postępowanie dotychczasowe: kandydaci zawiadamiają o zamiarze uczęszczania do liceum pedagogicznego dyrekcję gimnazjum, która zgłoszenia te kieruje do dyrekcji właściwego liceum pedagogicznego wraz z krótką charakterystyką kandydata z określeniem w miarę możności jego uzdolnień i właściwości mających znaczenie w zawodzie nauczycielskim.

3. W r. szk. 1938/9 należy przystąpić do zorganizowania kl. II zasadniczo w tych wszystkich zakładach, w których istnieją obecnie kl. I.

4. Miejscowości, w których przewiduje się nowe licea podagogiczne należy (łącznie z innymi miejscowościami, w których istnieją już licea pedagogiczne) podać razem z warunkami przyjęcia do wiadomości uczniów kl. IV gimnazjum oraz ich rodziców, w celu zyskania dostatecznej liczby uzdolnionych kandydatów do tych zakładów.

W miejscowościach tych należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne. W tych przypadkach jako też wątpliwych w zakresie organizacji kl. I należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

5. Należy dołożyć starań, aby licea pedagogiczne oraz zorganizowane przy nich szkoły ćwiczeń już w przyszłym roku szkolnym miały własny zespół nauczycielski, który należy dobrać ze specjalną starannością.

6. Dla zabezpieczenia pomocy dla zdolnej i niezamożnej młodzieży zwłaszcza pochodzącej ze środowisk wiejskich należy nadal wstawiać pewne kwoty w planach finansowo-gospodarczych. Szczególną opieką należy otoczyć internaty zorganizowane przy tych zakładach.

7. Należy zwrócić uwagę, aby w liceach pedagogicznych (także pedagogiach) przestrzegano skrupulatnie postanowień zawartych w § 14 rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 6 marca 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3/37 poz. 56), w myśl których przyjmowanie uczniów do szkół ćwiczeń odbywać się winno zgodnie z przepisami obowiązującymi na danym terenie przy przyjmowaniu uczniów do publicznych szkół powszechnych.

8. W liceach pedagogicznych obowiązuje w roku szkolnym 1938/39 plan godzin według rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 5 marca

1938 r. Nr II. Pr-2178/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2/38 poz. 29) z tym, że przysposobienie sportowe obowiązuje w wymiarze 2 godzin tygodniowo na każdy oddział tak kl. I jak II-ej.

Pedagogia.

1. Istniejące w br. pedagogia zachowują organizację i programy bez zmiany. Podagogia nowopowstające będą zorganizowane na podstawie obowiązującego statutu pedagogium państwowego oraz programów pedagogiów istniejących obecnie.

2. W r. szk. 1938/39 należy przystąpić do zorganizowania kl. II zasadniczo w tych wszystkich zakładach, w których istnieje kl. I.

3. Miejscowości, w których przewiduje się nowe pedagogia należy (łącznie z innymi miejscowościami, w których istnieją już pedagogia) podać razem z warunkami przyjęcia do wiadomości uczniów kl. VIII gimnazjum, przeprowadzając przy tym odpowiednią propagandę w celu zyskania odpowiedniej liczby uzdolnionych kandydatów do tych zakładów.

W miejscowościach tych należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne.

W tych przypadkach jako też wątpliwych w zakresie organizacji tak odnośnie kl. I jak i II należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

Seminaria ochroniarskie.

(Seminaria dla wychowawczyń przedszkoli).

1. Z końcem br. szkolnego należy wstrzymać przyjmowanie uczennic do kl. I państwowych seminariów ochroniarskich, natomiast ogłosić wpisy do kl. I państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli.

2. W sprawie przyjmowania kandydatek do kl. I kierować się należy postanowieniami regulaminu przyjmowania uczennic do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, w sprawie organizacji tych klas rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. o organizacji państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli, w sprawie programów rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. o programie nauki w państwowym seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

3. Nauczyciele uczący w seminarium dla wychowawczyń przedszkoli powinni posiadać kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich określone ustawą z dnia 26. IX. 1922 (Dz. Urz. R. P. 1924, poz. 864) wraz z późniejszymi zmianami, w sprawie wymiaru godzin nauczania obowiązuje rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. W. R. i O. P. Nr 10/37 poz. 316), w sprawie uposażenia rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 19. XII. 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1/34 poz. 3), przy czym do nauczycielek pełniących obowiązki wychowawczyń w internatach ma zastosowanie § 31 p. 6. rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10/37 poz. 316).

4. W klasie II i III seminariów ochroniarskich zachowują ważność statut, plany godzin, programy oraz regulamin egzaminu końcowego, obowiązujące w państwowym seminarium ochroniarskim (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1929, poz. 118, 119, 120, 186).

5. Zakłady, które uruchomią klasy pierwsze nowego ustroju będą nosiły nazwę: Państwowe Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli

i będą używały pieczęci z tą nazwą. Nowe pieczęcie będą wyciskane na świadectwach szkolnych, zaświadczeniach, legitymacjach itp. bez względu na to, której klasy druki te będą dotyczyły, a więc także w kl. II i III seminarium ochroniarskiego. Świadectwa szkolne i druki pozostaną na razie bez zmiany, z tym, że w świadectwach i drukach dotyczących klasy I-szej, należy ręcznie dostosować nazwę zakładu do ustalonego wyżej brzmienia przez skreślenie wyrazów „ochroniarskie" lub „dla ochroniarek" i zastąpienie ich wyrazami „dla wychowawczyń przedszkoli".

6. Uczennice kl. I seminarium ochroniarskiego, które nie otrzymają promocji do kl. II, mogą powtarzać naukę w kl. I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli bez obowiązku składania egzaminu wstępnego, o ile spełniają inne warunki, przewidziane w regulaminie przyjmowania do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

7. We wszystkich miejscowościach, w których przewiduje się kl. I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne, a o wyniku zawiadomić Ministerstwo W. R. i O. P. w terminie do dnia 1. VII. przedstawiając odpowiednie wnioski.

8. Należy zwrócić uwagę, aby nauczycielstwo, które będzie zajęte w seminariach posiadało znajomość pracy w przedszkolach względnie zapoznało się z przedszkolem bezpośrednio po rozpoczęciu pracy w seminarium.

9. Szkoły powinny dołożyć starań, aby do przedszkoli uczęszczały w miarę możności dzieci z różnych środowisk społecznych.

10. Należy dążyć do tego, aby przy każdym seminarium dla wychowawczyń przedszkoli istniał internat dla młodzieży niezamożnej zwłaszcza wiejskiej (a także robotniczej). Internat organizować można analogicznie do istniejących przy liceach pedagogicznych w oparciu o rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dn. 6. III. 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3/37 poz. 56) oraz okólnik Min. W. R. i O. P. z dn. 15. XI. 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 15/27, poz. 26).

11. W roku szkolnym 1938/39 przewiduje się w seminariach dla wychowawczyń przedszkoli plan godzin umieszczony na str. 171.

II. SZKOŁY PRYWATNE

1. Szkołom prywatnym należy nadal poświęcić baczną uwagę i otaczać je opieką zwłaszcza te spośród nich, które dają dowody rzetelnej pracy i stałego postępu.

2. Dla umożliwienia ukończenia nauki uczniom obecnej VIII klasy szkół prywatnych (ewent. także państwowych), którzy nie złożą egzaminu dojrzałości można zezwalać niektórym szkołom prywatnym na uruchomienie w r. szk. 1938/39 klas dla repetentów. Klasy takie mogą powstawać tylko przy szkołach posiadających uprawnienia szkół państwowych, a więc dających gwarancję dobrze zorganizowanej nauki i właściwych wyników pracy.

3. Wnioski o etaty dla szkół prywatnych tak w stosunku do tych, które już z etatów tych w br. korzystają jak i w stosunku do nowych szkół należy przedstawić Ministerstwu w terminie do dnia 15 maja. Przy wnioskach należy podać wysokość opłat za naukę pobieranych w poszczególnych klasach danych szkół i zaznaczyć jakie ulgi i zwolnienia

PLAN GODZIN
seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

Przedmiot	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Razem
Religia	2	2	2	2	8
Język polski	6	4	4	4	18
Matematyka	3	3	2	—	8
Nauka o przyrodzie	4	4	3	—	11
Nauka o Polsce*)	3	3	2	3	11
Ćwiczenia cielesne, rytmika, gry, zabawy i sporty	4	4	4	4	16
Rysunek	4	3	2	2	11
Śpiew łącznie z chórem	3	3	3	3	12
Zajęcia praktyczne	4	3	—	2	9
Gospodarstwo domowe	—	—	3	—	3
Przedmioty pedagogiczne**)	—	4	9/7	13	25
Razem	33	33	34/32	33	132

Przedmioty nadobowiązkowe: gra instrumentalna, język obcy.

*) Przewiduje się następujący podział czasu:

Przedmiot	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
Geografja Polski	3	—	—	—
Historia Polski	—	3	2	—
Zagadnienia z współczesności	—	—	—	3
**) Przewiduje się następujący podział czasu:				
Psychologia pedagogiczna	—	—	3	—
Higiena z anatomią i fizjologią człowieka	—	2	2/0	2
Praktyka pedagogiczna i metodyka wychowania przedszkolnego	—	2	4	8
Pedagogika	—	—	—	3
Razem	—	4	9/7	13

w opłatach dla młodzieży niezamożnej zwłaszcza pochodzącej ze wsi szkoły stosują względnie zobowiązują się stosować wzamian za przyznane etaty.

4. W sprawie szkół powszechnych zorganizowanych przy gimnazjach obowiązują nadal dotychczasowe przepisy.

5. Prywatne seminaria ochroniarskie, które nie zorganizują na r. szk. 1938/39 kl. I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli nie mogą liczyć na uzyskanie uprawnień szkół państwowych dla kl. I seminarium ochroniarskiego.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Śląski Urząd Wojew. Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie.

8.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 25 marca 1938 r. (Nr III O-1872/38)

o zmianie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21-go listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 27, 28, 29, 31—35, 54 i 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 15, poz. 202) ulega następującym zmianom:

1. § 2 tego rozporządzenia otrzymuje następujące brzmienie:
„Ze względów organizacyjnych różne szkoły zawodowe mogą być łączone w jeden zakład szkolny pod ogólną nazwą, zatwierdzoną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Oprócz nazwy ogólnej będą wymienione nazwy poszczególnych szkół, objętych przez zakład.
Zasady organizacyjne zakładu szkolnego będą ustalone oddzielnym zarządzeniem".
2. Po § 221 dodaje się nowy dział przepisów o brzmieniu następującym:

„Przepisy końcowe.

§ 221 a. Oprócz szkół zawodowych, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, mogą być za zezwoleniem Ministra tworzone następujące szkoły:

I. W dziale szkolnictwa przemysłowego:

we wszystkich grupach:
1. obok 4-letnich gimnazjów zawodowych — 3-letnie gimnazja zawodowe, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;
w grupie 5:
2. 4-letnie gimnazja garbarskie, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;
w grupie 10:
3. 4-letnie gimnazja chemiczne, oparte z III szczebel programowy szkoły powszechnej;
w grupie 11:
4. 3-letnie szkoły stopnia niższego — murarskie i ciesielskie, oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej;
5. 4-letnie gimnazja drogowe, oparte o II szczebel programowy szkoły powszechnej;
w grupie 14:
6. 3-letnie żeńskie szkoły krawieckie i bieliźniarskie stopnia niższego oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej;
w grupie 16:
7. 4-letnie gimnazja graficzne, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;

II. W dziale szkolnictwa handlowego:

w grupie 1:

1. 2 i 3-letnie licea spółdzielcze, oparte o gimnazjum ogólnokształcące nowego ustroju;
2. 3 i 4-letnie gimnazja spółdzielcze, oparte o II szczebel programowy szkoły powszechnej;
3. szkoły przysposobienia spółdzielczego (II stopnia), oparte o gimnazjum ogólnokształcące nowego ustroju;
4. szkoły przysposobienia spółdzielczego (I stopnia), oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej.

W dziale szkolnictwa rolniczego:

w grupie 1 w punkcie A:

1. 3-letnie gimnazja rolnicze, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;
2. dwuzimowe szkoły rolnicze, oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej;

w grupie 1 w punkcie B:

3. 3-letnie gimnazja gospodarstwa wiejskiego, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;

w grupie 2:

4. 3-letnie gimnazja ogrodnicze, oparte o III szczebel programowy szkoły powszechnej;
5. szkoły przysposobienia ogrodniczego, oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej.

IV. W dziale szkolnictwa gospodarstwa domowego:

w grupie 2:

1. 2-letnie szkoły gospodarcze stopnia niższego, oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej;
2. szkoły przysposobienia hotelarskiego, oparte o I szczebel programowy szkoły powszechnej;

§ 221 b. Do gimnazjów zawodowych poza przypadkami, przewidzianymi w rozporządzeniu niniejszym, mogą być przyjmowani kandydaci (tki) którzy (e):

1. a) przedstawią świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w kl. IV szkoły powszechnej I stopnia;
   b) złożą egzamin uzupełniający z zakresu II lub III szczebla programowego szkoły powszechnej, albo ukończą jednoroczny kurs przygotowawczy, zorganizowany przy danym gimnazjum zawodowym, lub
2. a) przedstawią świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym VI klasy szkoły powszechnej II lub III stopnia;
   b) złożą egzamin uzupełniający z zakresu III szczebla programowego szkoły powszechnej, w razie, gdy gimnazjum zawodowe oparte jest o III szczebel programowy szkoły powszechnej".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

9.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 8 marca 1938 r. (Nr BP-4673/38)

o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr 3. z dnia 25 marca 1938, poz. 58.).

Na podstawie art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam:

§ 1. Inspektor szkolny działa pod osobistą odpowiedzialnością samodzielnie i jednoosobowo, z zastrzeżeniem kolegialnego załatwiania spraw stosownie do obowiązujących przepisów.

Inspektor szkolny załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, osobiście lub przy pomocy podległego mu urzędu, noszącego nazwę inspektorat szkolny.

§ 2. Stosunek inspektora szkolnego do samorządu szkolnego regulują osobne przepisy.

§ 3. W skład inspektoratu szkolnego wchodzą w miarę potrzeby: jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, instruktor oświaty pozaszkolnej oraz odpowiednia liczba pracowników biurowych.

Podinspektorzy szkolni i instruktor oświaty pozaszkolnej są pomocnikami inspektora w zakresie objętym przepisem art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych i stanowią razem organ doradczy inspektora szkolnego, obradujący pod jego przewodnictwem.

O ile instruktorowi oświaty pozaszkolnej zostały powierzone czynności na terenie, wchodzącym w skład dwu lub więcej obwodów szkolnych, instruktor podlega służbowo inspektorowi szkolnemu w swej siedzibie, a w zakresie powierzonych mu czynności — inspektorom właściwym terytorialnie, z którymi uzgadnia plan i metodę pracy.

§ 4. Poszczególni pracownicy, wchodzący w skład inspektoratu szkolnego, występują na zewnątrz tylko w imieniu inspektora szkolnego.

§ 5. Inspektor szkolny sprawuje powierzony mu urząd zgodnie z przepisami, wskazaniami władz szkolnych oraz interesem publicznym.

Inspektor szkolny jest odpowiedzialny za organizację i realizację powszechnego nauczania i wychowania w podległych mu szkołach, za stan wychowania w podległych mu zakładach wychowania przedszkolnego, za opiekę i wyzyskanie wszelkich właściwych środków, zmierzających do podniesienia stanu i poziomu oświaty pozaszkolnej, oraz za stan organizacyjny i wykonanie prac i zadań inspektoratu szkolnego.

Dla celów realizacji zadań, wskazanych w art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r., wyznacza inspektor szkolny rejony inspekcyjne i — zatrzymując dla siebie jeden rejon — powierza pozostałe poszczególnym podinspektorm szkolnym.

W jednopowiatowych obwodach szkolnych, w których w skład inspektoratu szkolnego wchodzi jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, inspektor szkolny, poza wizytacją szkół własnego rejonu, jest obowiązany do przeprowadzania inspekcji wszystkich szkół w obwodzie i zapoznania się z pracą każdego nauczyciela przynajmniej raz w ciągu lat trzech.

§ 6. Inspektor szkolny jest zwierzchnikiem służbowym pracowników inspektoratu szkolnego, jako też nauczycieli państwowych i publicznych szkół powszechnych i zakładów wychowania przedszkolnego, sprawuje nad ich działalnością nadzór, decyduje we wszystkich sprawach, należących do jego kompetencji i udziela wiążących dyrektyw ze stanowiska interesu służbowego.

§ 7. W zakresie spraw, związanych z powszechnym nauczaniem i wychowaniem szkolnym i przedszkolnym na terenie obwodu szkolnego, jest inspektor szkolny odpowiedzialny w szczególności:

1) za inicjatywę i zgodne z potrzebami lokalnymi i przepisami oraz wskazówkami władz szkolnych realizowanie powszechnego nauczania oraz za organizację publicznego szkolnictwa powszechnego (zakładanie, przekształcanie, budowa szkół, zaspakajanie ich potrzeb rzeczowych itp.), a w związku z tym za utrzymywanie kontaktu z instytucjami społecznymi, ułatwiającymi realizację powyższych zadań;

2) za należyte i skuteczne sprawowanie:

a) kierowniczego nadzoru nad publicznymi szkołami powszechnymi, za ich organizację, stan wychowania i nauczania,

b) nadzoru nad prywatnymi szkołami powszechnymi w zakresie zleconym mu przez władze szkolne;

3) za organizację stan i skuteczność akcji dokształcania kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych i wychowawczyń zakładów wychowania przedszkolnego.

§ 8. W zakresie oświaty pozaszkolnej w swoim obwodzie jest inspektor szkolny odpowiedzialny:

a) za badania i znajomość potrzeb oświaty pozaszkolnej, czuwanie nad ich zaspakajaniem i organizowaniem pomocy fachowej,

b) za inicjowanie i koordynowanie akcji społecznej w zakresie oświaty pozaszkolnej i kierowanie jej na właściwe tory,

c) za utrzymywanie stałego kontaktu z organami samorządu terytorialnego, jako też z odpowiednimi instytucjami społecznymi.

§ 9. W zakresie organizacji pracy w inspektoracie szkolnym inspektor jest odpowiedzialny:

a) za należyte zorganizowanie i skoordynowanie pracy w inspektoracie oraz za nadzór nad należytym spełnianiem obowiązków przez jego pracowników,

b) za zgodność aprobowanych przez siebie załatwień z obowiązującymi przepisami, ze wskazaniami władz szkolnych oraz z ogólnym interesem publicznym,

c) za ścisłe informowanie władz przełożonych o stanie spraw, które winny być podane do ich wiadomości,

d) za podjęcie inicjatywy wobec właściwych władz co do wydania niezbędnych zarządzeń, wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych, związanych z zakresem działania inspektora,

e) za przestrzeganie zasad oszczędności w administracji publicznej.

§ 10. Inspektora szkolnego zastępuje z reguły podinspektor szkolny; jeżeli w inspektoracie jest więcej podinspektorów szkolnych, inspektor wyznacza spośród nich swego stałego, zastępcę i powierza mu stały zakres zastępstwa; zakres ten może być szerszy w czasie nieobecności inspektora w siedzibie urzędu. Stały zastępca inspektora szkolnego ponosi odpowiedzialność w zakresie poruczonego mu zastępstwa.

W przypadku, gdy inspektor nie może pełnić swych obowiązków służbowych z powodu choroby lub gdy przebywa na urlopie, na stałego zastępcę przechodzą wszystkie uprawnienia i obowiązki inspektora.

Inspektor szkolny może wyznaczyć na swego zastępcę w zakresie spraw administracyjnych instruktora oświaty pozaszkolnej.

W inspektoracie szkolnym, w którym zastępstwo nie może być zorganizowane w sposób wyżej przewidziany, zastępuje chorego lub urlopowanego inspektora urzędnik, wyznaczony przez właściwe Kuratorium.

§ 11. Każdy podinspektor szkolny ponosi całkowitą odpowiedzialność za organizację powszechnego nauczania w swoim rejonie, organizację i stan nauczania i wychowania w szkołach swego rejonu, za opracowywanie poruczonych mu zagadnień oraz za załatwianie poruczonych mu spraw zgodnie z wymaganiami organizacyjnymi, dydaktycznymi i wychowawczymi.

Instruktor oświaty pozaszkolnej ponosi odpowiedzialność za dokładną znajomość stanu i potrzeb oświaty pozaszkolnej na powierzonym mu terenie oraz za umiejętne wykonanie powierzonych mu prac przy użyciu właściwych metod i środków.

§ 12. Wszyscy pracownicy inspektoratu, przygotowujący załatwienie spraw, ponoszą odpowiedzialność:

1) za dokładną znajomość przepisów ustaw, rozporządzeń i okólników, obowiązujących w zakresie danego działu, i ich ścisłe stosowanie;

2) za należyte gromadzenie materiału, potrzebnego do załatwiania spraw, dokładne ustalenie stanu faktycznego oraz przedstawienie sprawy zgodnie z aktami;

3) za dokładne przytoczenie w załatwieniu wszelkich dat, nazwisk, nazw, obliczeń cyfrowych itp.;

4) za dopilnowanie terminów, zarówno wynikających z ustaw i rozporządzeń, jak i zakreślonych przez władze szkolne, oraz terminów, wynikających z okoliczności sprawy;

5) za projektowanie załatwienia w ten sposób, aby ono od razu załatwiało sprawę w sposób ostateczny, bądź też obejmowało od razu wszystkie niezbędne szczegóły i nie wywoływało potrzeby dalszej przygotowawczej korespondencji (w przypadku zbierania materiałów, żądania wyjaśnień itp.);

6) za ścisłe stosowanie przepisów kancelaryjnych oraz za należyte przechowywanie akt, ewidencyj i pomocy urzędowych.

§ 13. Organizację kancelarii inspektoratu regulują osobne przepisy.

Pracownik prowadzący kancelarię jest odpowiedzialny:

1) za ścisłe przestrzeganie przepisów kancelaryjnych oraz informowanie inspektora o brakach dostrzeżonych w tym względzie;

2) za przestrzeganie zasady oszczędności w gospodarce kancelaryjnej;

3) za techniczną ochronę tajności i poufności spraw.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1933 r. Nr I. Org. 1012/41/33 o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 163).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

10.

ZARZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 31 marca 1938 r. (III P-1761/38)

w sprawie przepisów rachunkowo-kasowych dla warsztatów szkolnych przy państwowych szkołach zawodowych męskich

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. wprowadzam w życie załączone przepisy rachunkowo-kasowe dla warsztatów szkolnych przy państwowych szkołach zawodowych męskich jako tymczasowe na okres 2-letni.

Załączniki.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Liceum Krzemienieckie.

Przepisy rachunkowo-kasowe dla warsztatów szkolnych przy państwowych szkołach zawodowych męskich

I.

Przepisy wstępne.

§ 1.

Przy szkołach zawodowych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

§ 2.

Zadaniem szkolnych warsztatów wytwórczych jest kształcenie uczniów w zawodzie.

Kształcenie polega na przerobieniu programu nauki praktycznej zawodu i odbywa się przez udział uczniów w pracy wytwórczej warsztatu szkolnego.

§ 3.

Wytwórczość nie jest celem, lecz tylko środkiem nauczania w warsztatach szkolnych. Program wytwórczości musi odpowiadać wymaganiom nauczania.

§ 4.

Na wytwórczość warsztatów szkolnych składają się: 1) prace na zamówienia, 2) prace na skład, 3) ćwiczenia programowe, 4) prace konserwacyjne, remontowe i porządkowe wewnętrzne.

§ 5.

Pierwszeństwo przed innymi należy dawać pracom nad wykonaniem przedmiotów użytkowych, wykonywanych na zamówienie klientów lub na skład. Ćwiczenia programowe nie użytkowe mogą być stosowane tylko wtedy, gdy niemożliwe jest wykonanie programu na przedmiotach użytkowych.

§ 6.

Za wykonanie programu nauki praktycznej zawodu, odpowiedni dobór prac warsztatowych oraz całość gospodarki warsztatowej odpowiedzialny jest kierownik warsztatów.

§ 7.

Celem dostarczenia warsztatowi odpowiedniej pracy kierownik warsztatów w porozumieniu z dyrektorem szkoły wydaje warsztatom zamówienia na wyrób przedmiotów użytkowych na skład oraz przyjmuje do wykonania w warsztatach zamówienia dla klientów.

§ 8.

Przy wydawaniu zamówień na wyrób przedmiotów na skład i przyjmowaniu zamówień od klientów kierownik warsztatów powoduje się tym, aby dobór prac warsztatowych zapewniał wykonanie programu szkolenia i intensywność pracy warsztatowej, liczy się z możliwościami finansowymi i wytwórczymi warsztatów szkolnych oraz unika w miarę możności wytwarzania konkurencji przemysłowi prywatnemu.

§ 9.

Władze szkolne i dyrekcja szkoły, o ile zamawiają dla swoich potrzeb w warsztatach szkolnych, czynią to w charakterze normalnego klijenta.

§ 10.

Przedmioty wytworzone w warsztatach szkolnych i prace wykonane na zamówienie klientów podlegają sprzedaży po cenach ustalonych przez kierownika warsztatów. Przedmioty wykonane na zamówienie władz szkolnych i dyrekcji szkoły mogą być odstąpione po cenach odpowiadających kosztom własnym warsztatu wytwarzającego.

§ 11.

Warsztaty szkolne prowadzą w zasadzie sprzedaż wyłącznie gotówkową. W stosunku do klientów zasługujących na pełne zaufanie może być stosowana sprzedaż kredytowa za zabezpieczeniem wekslowym lub na rachunek otwarty klienta. O przeprowadzeniu tranzakcji kredytowej decyduje dyrektor szkoły.

Warsztaty przewidujące konieczność obrotów kredytowych powinny uzyskać zgodę na to władzy bezpośrednio nadzorczej, która ustali dopuszczalną wysokość rocznych obrotów kredytowych.

II.

Przepisy ogólne.

§ 12.

Warsztaty prowadzą rachunkowość przemysłową podwójną systemu amerykańskiego (tabelaryczną).

§ 13.

Rachunkowość warsztatów obejmuje gospodarkę w zakresie planu finansowo-gospodarczego warsztatów. Rachunkowość powinna być tak prowadzona, aby była ułatwiona kontrola wykonania planu finansowo-gospodarczego, zaś kierownictwo warsztatów posiadało materiał potrzebny do obliczania kosztu własnego wyrobów.

§ 14.

Warsztaty dla celów rachunkowych prowadzą:

1. Księgę inwentarza (wzór Nr 1),
2. Księgę dziennik-główna (wzór Nr 2),
3. Kartotekę (księgę) materiałów (wzór Nr 3),
4. Kartotekę (księgę) wyrobów gotowych (wzór Nr 4),
5. Kartotekę (księgę) narzędzi (wzór Nr 3),
6. Księgę dłużników i wierzycieli,
7. Księgę raportów kasowych (wzór Nr 5),
8. Księgę wekslową (wzór Nr 6),
9. Terminarz płatności weksli,
10. Księgę zamówień (wzór Nr 7),
11. Polecenia wykonania (wzór Nr 8),
12. Karty robocze (wzór Nr 9),
13. Kwitariusze gotówkowe (wzór Nr 10),
14. Kwitariusze magazynowe (wzór Nr 11),
15. Polecenia zamagazynowania (wzór Nr 15).

§ 15.

W księdze „dziennik-główna" powinny być prowadzone rachunki:

1. Kasa,
2. R-k bież. w Kasie Skarbowej i P. K. O.
3. Materiały wyrobowe i pomocnicze,
4. Produkcja,
5. Wyroby gotowe,
6. Sprzedaż,
7. Koszty pośrednie,
8. Dłużnicy i wierzyciele,
9. Ruchomości,
10. Narzędzia,
11. Weksle,
12. Straty i zyski,
13. . . . .
14. . . . .
15. . . . .
16. Kapitał.

W miarę potrzeby mogą być prowadzone i inne rachunki poza wymienionymi.

§ 16.

Okresem obrachunkowym w rachunkowości warsztatów szkolnych jest czas od 1 kwietnia do 31 marca roku następnego. Okres ten może być zmieniony zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Reli-

gijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli.

§ 17.

Warsztaty szkolne prowadzą swą gospodarkę na podstawie planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzonych przez Władzę Szkolną.

§ 18.

Plan finansowo-gospodarczy warsztatów (wzór Nr 14) obejmuje:

Po stronie wpływów.

I. Wpływy za sprzedane wyroby i wykonane zamówienia.

II. Inne wpływy.

1. za korzystanie z warsztatu,
2. za odstąpione materiały z magazynu,
3. . . . .

III. Dotacje dla warsztatu.

1. zwrotne nadzwyczajne,
2. „ zwyczajne,
3. bezzwrotne nadzwyczajne,
4. „ zwyczajne
5. . . . .

Po stronie wydatków.

I. Wydatki poniesione przy produkcji:

A. Koszty bezpośrednie.

1. materiały wyrobowe,
2. robocizna bezpośrednia,
3. inne koszty bezpośrednie.

B. Koszty pośrednie.

1. pensje pracowników opłacanych przez warsztat,
2. wynagrodzenia za prace specjalne,
3. opłaty robotników dniówkowych,
4. świadczenia socjalne,
5. zużycie energii,
6. zużycie narzędzi,
7. remont i konserwacja maszyn i urządzeń technicznych,
8. materiały pomocnicze (smary, klej, gwoździe itp.),
9. utrzymanie porządku i drobne wydatki,
10. wydatki kancelaryjne warsztatu,
11. przejazdy i transporty,
12. . . . .

II. Koszt uzupełnienia materiałów wyrobowych, pomocniczych i narzędzi.

III. Koszt uzupełnienia urządzeń warsztatu.

IV. Zwrot dotacyj.

V. Należność dla Skarbu Państwa.

(Różnica między wpływami a rozchodami planu f. g.)

§ 19.

Dyrekcje szkół układają plan fin.-gosp. zasadniczo w granicach własnych wpływów. Jeżeli wydatki warsztatów nie mogą byc pokryte z własnych wpływów, dyrekcja wraz z planem finansowo-gospodarczym składa władzy nadzorczej uzasadniony wniosek o uzupełnienie planu dotacją.

§ 20.

W razie nieosiągnięcia przewidzianych wpływów, kwota wydatków winna być dostosowana do faktycznych wpływów.

Zwiększenie przewidywanych wpływów nie upoważnia do przekroczenia wydatków bez uzyskania na to zgody Władzy Szkolnej.

§ 21.

Wpływy ze sprzedaży służą do pokrycia wydatków, przewidzianych w planie finansowo-gospodarczym warsztatów. Nadwyżka wpływów nad wydatkami przy wykonaniu planu fin.-gosp. podlega wpłaceniu na rachunek Skarbu Państwa za pośrednictwem władzy bezpośrednio nadzorczej w roku następnym po sprawozdawczym w terminie przewidzianym dla zamknięć rocznych.

§ 22.

Obliczenie kosztu własnego wyrobu przeprowadza kierownik warsztatu i przekazuje je rachunkowości wraz z odnośnymi dokumentami do zaksięgowania.

§ 23.

Cenę sprzedażną wyrobu określa kierownik warsztatów. Przy ustalaniu ceny należy uwzględnić koszt własny, cenę rynkową i siłę zbywczą przedmiotu.

§ 24.

Warsztaty szkolne, które obsługują kilka szkół, jeżeli posiadają jedno kierownictwo, mają wspólny plan finansowo-gospodarczy i prowadzą wspólną księgowość.

§ 25.

Dyrekcje szkół obowiązane są sporządzać plany fin.-gosp. oraz zamknięcia roczne i przesyłać je

władzy bezpośrednio nadzorczej w terminach określonych specjalnymi zarządzeniami.

§ 26.

Celem ułatwienia władzy bezpośrednio nadzorczej stałej kontroli nad wykonaniem planu fin.-gosp. warsztaty w terminie do dnia 15 miesiąca następnego po okresie sprawozdawczym przekazują do władzy bezpośrednio nadzorczej kwartalne sprawozdania netto (wzór Nr 12) z wykonania planu fin.-gosp. czyli dane oparte na obrotach faktycznie dokonanych i przeksięgowanych po potrąceniu storn.

Jednocześnie nadsyłają zestawienia kwartalne obrotów brutto księgi dziennik-główna (wzór Nr 13).

III.

Przepisy szczegółowe.

a) instrukcja kasowa.

§ 27.

Gotówkę od klientów przyjmuje kancelaria, lub kierownik warsztatów zależnie od lokalnych warunków, wydając wpłacającemu kwit kasowy pisany przez kalkę ołówkiem kopiowym (wzór Nr 10) W razie potwierdzenia wpłaty na rachunku należy powołać się na kwit kasowy lub wyciąg P. K. O.

§ 28.

Poszczególne wpływy kasowe należy księgować bezpośrednio w księdze dziennik-główna. Przy dużej ilości wpływów kasowych warsztaty mogą prowadzić podręczną książkę kasową (wzór Nr 5) i dzienny wpływ księgować w jednej pozycji księgi dziennik-główna na podstawie raportu kasowego.

§ 29.

Zależnie od warunków lokalnych władza bezpośrednio nadzorcza ustala normę, w granicach której dozwolone jest przechowywanie gotówki warsztatowej w kasie.

Za gotówkę przechowywaną w kasie warsztatowej odpowiedzialny jest prowadzący kasę.

§ 30.

Nadmiar gotówki winien być przechowywany na rachunku bieżącym w Kasie Skarbowej. W miarę potrzeby warsztat może posiadać rachunek bieżący w P. K. O. za zgodą Ministerstwa wyrażoną po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

§ 31.

Gotówkę, weksle, papiery procentowe, książeczki czekowe i druki ścisłego zarachowania dyrekcja szkoły przechowuje w należycie zabezpieczonym miejscu.

§ 32.

Stan gotówki winien być codziennie uzgadniany z rachunkiem kasy w księdze dziennik-główna.

b) Instrukcja rachunkowa.

§ 33

Subwencje gotówkowe, jak również darowane maszyny, narzędzia, materiały itp. należy księgować pomijając r-k strat i zysków bezpośrednio na zwiększenie kapitału.

Przedmioty darowane nie posiadające ceny winny być przed zaksięgowaniem ocenione komisyjnie według cen rynkowych.

§ 34.

Wszelkie dotacje zwrotne, jak również wypożyczone maszyny, narzędzia itp. winny być księgowane na właściwych rachunkach i bilansowane z rachunkiem wierzycieli.

§ 35.

Kaucje warsztatowe należą do rachunkowości warsztatów.

§ 36.

Podsumowanie obrotów na poszczególnych rachunkach w księdze dziennik-główna i uzgodnienie ksiąg pomocniczych winno być dokonywane co kwartał.

§ 37.

Magazyn każdorazowo księguje wydane do produkcji materiały wyrobowe, natomiast księgowość księguje całodzienny obrót w jednej pozycji powołując się na numery dokumentów, stwierdzających wydanie materiałów wyrobowych ze składu.

§ 38.

R-k strat i zysków otwiera się w ostatnim dniu roku obrachunkowego i służy do wykazania wyników rocznej produkcji i sprzedaży.

§ 39.

Omyłki liczbowe na rachunkach zauważone w księgach rachunkowych po sporządzeniu kwartalnego sprawozdania netto i brutto (wzór Nr Nr 12 i 13) należy prostować jedynie za pomocą nowego przeksięgowania.

§ 40.

Wszelkie storna winny być księgowane innym kolorem atramentu (za wyjątkiem czerwonego, który służy do skreśleń i poprawek).

§ 41.

Rachunki, listy płacy itp. dokumenty podlegają zaksięgowaniu i opłaceniu dopiero wtedy, gdy są podpisane przez kierownika warsztatów i dyrektora szkoły.

§ 42.

Należności wątpliwe mogą być spisane na rachunek strat tylko po uzyskaniu zgody Ministerstwa.

§ 43.

Zużyte maszyny, urządzenia techniczne, modele odlewnicze, narzędzia trwałe itp. winny być spisane z inwentarza na podstawie protokólarnych orzeczen — przy jednoczesnym obciążeniu rachunku kapitału.

§ 44.

Zużyte narzędzia robocze spisuje się z rachunku narzędzi na stratę za pośrednictwem r-ku kosztów pośrednich.

§ 45.

Warsztaty, które prowadzą tranzakcje wekslowe, winny przestrzegać zasady prawa wekslowego i prowadzić księgę weksli w portfelu, do której wpisuje się każdy otrzymany weksel oznaczając go kolejnym numerem. Poza tym należy prowadzić terminarz dat płatności.

§ 46.

Księga inwentarza i księga dziennik-główna (amerykanka) powinny być przesznurowane i opieczętowane przez władzę bezpośrednio nadzorczą, natomiast księga weksli w portfelu, księga dłużników i wierzycieli, kwitariusze kasowe i magazynowe — tylko poświadczone, traktując je jako druki ścisłego zarachowania.

§ 47.

Wszelkie księgi i dowody rachunkowe winny być przechowywane w ciągu 10 lat. Oddzielnym zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek dyrekcji szkoły będzie określony sposób dalszego postępowania.

§ 48.

W końcu roku obrachunkowego przy sporządzaniu bilansu księgowość winna przedstawić kierownikowi warsztatów wykaz kosztów pośrednich. Dane te służą do celów orientacyjnych przy obliczaniu kosztu własnego wyrobów w roku następnym.

c) Sporządzanie inwentarza.

§ 49.

W ostatnim dniu każdego roku obrachunkowego dyrekcja szkoły zarządza sporządzenie spisu inwentarza ze stanu faktycznego. Otrzymane tą drogą dane stanowią podstawę do rozpoczęcia następnego okresu obrachunkowego.

§ 50.

Spis inwentarza przedmiotów nabytych winien być sporządzony wg cen nabycia, a spis inwentarza gotowych wyrobów wg kosztu własnego lub według cen rynkowych zależnie od tego, która z tych wielkości jest mniejsza. Przedmioty znajdujące się w dniu sporządzania spisu inwentarza na warsztacie w produkcji, winny być uważane jako półfabrykaty na r-ku „produkcja" i oceniane wg kosztów faktycznie poniesionych bez kosztów pośrednich. Wszystkie składniki majątkowe winny być wyrażone w walucie krajowej Weksle obce winny być wpisane w wartości nominalnej.

§ 51.

Ostateczne zestawienie inwentarza sporządza się na podstawie spisów poszczególnych działów (brulionów). Spisy te powinny być podpisane przez sporządzającego spis, kierownika warsztatów oraz dyrektora szkoły i przechowywane w aktach warsztatów.

§ 52.

Wszelkie niezgodności, wynikłe przy porównaniu danych spisu inwentarza z pozostałościami na odpowiednich rachunkach księgi dziennik-głównej, winny być omówione i załatwione komisyjnie (dyrektor szkoły, kierownik warsztatów, instruktor i prowadzący księgowość). W sprawie niezałatwionych niezgodności powinny być przedstawione władzy nadzorczej wnioski na załatwienie.

§ 53.

Spis inwentarza bilans i r-k strat i zysków winny być podpisane przez prowadzącego księgowość, kierownika warsztatów i dyrektora szkoły.

d) Gospodarka materiałowa.

§ 54.

W szkołach zawodowych, posiadających warsztaty wytwórcze, winny być zorganizowane magazyny. Magazyny przy warsztatach szkolnych mogą być podzielone na:

a) magazyny główne,

b) magazyny pomocnicze.

§ 55.

W magazynach głównych winny być przechowywane podstawowe surowce, półfabrykaty, materiały pomocnicze, narzędzia i wyroby gotowe. W miarę potrzeby mogą być zakładane magazyny pomocnicze dla przechowywania narzędzi, modeli odlewniczych, materiałów klientowskich itp.

§ 56.

Surowce klientów należy przechowywać wg specjalnej ewidencji. Za przyjęte surowce szkoła ponosi odpowiedzialność.

§ 57.

Przy przyjmowaniu materiału do magazynu należy:

a) zbadać wagę i stan opakowania,
b) przyjąć towar pod względem ilościowym i porównać partię przysłaną z ilością zamówioną,
c) przyjąć towar pod względem jakościowym przy ewentualnej pomocy fachowca ze stwierdzeniem ilości przyjętych i odrzuconych, oraz podaniem przyczyn odrzucenia,
d) zapisać materiał do kartoteki (księgi) materiałowej.

§ 58.

Wydanie materiału z magazynu winno odbywać się na podstawie pisemnych zleceń podpisywanych przez kierownika warsztatów.

§ 59.

Wypożyczalnią narzędzi kieruje jeden z instruktorów.

§ 60.

Uczniowie biorący narzędzia pozostawiają znaczki (marki), które się im zwraca w chwili oddania wypożyczonych narzędzi. Przy zwrocie prowadzący wypożyczalnię winien sprawdzić czy narzędzie jest w należytym stanie. W razie zgubienia lub uszkodzenia z własnej winy wypożyczający winien pokryć stratę.

IV.

Tryb postępowania przy przyjmowaniu i wykonywaniu zamówień.

§ 61.

Wszelkie zamówienia przyjęte od klientów, jak również zamówienia własne na skład kierownik warsztatów wpisuje do księgi zamówień (wzór Nr 7).

§ 62.

Kierownik umawia z klientami cenę sprzedażną na podstawie przeprowadzonej kalkulacji wstępnej.

§ 63.

Przed wydaniem do wykonania warsztatom zamówienia podlegają technicznemu opracowaniu w biurze warsztatowym.

Opracowanie polega na wykonaniu potrzebnych rysunków i wyszczególnień materiałów. W miarę potrzeby w biurze warsztatowym mogą być wykonane i inne prace przygotowawcze oprócz wymienionych.

§ 64.

Po technicznym opracowaniu zamówienia w biurze warsztatowym kierownik warsztatów poleca wykonanie szczegółów i całości właściwym instruktorom, wypełniając w tym celu polecenia (wzór Nr 8). Polecenia wykonania winny być połączone z wydaniem rysunków i wyszczególnień materiałów.

§ 65.

Po otrzymaniu polecenia wykonania instruktor zapotrzebowuje materiał i przydziela pracę uczniom względnie pracownikom najemnym.

§ 66.

Pobranie materiałów z magazynu odbywa się na podstawie wyszczególnienia materiałów podpisanego przez kierownika warsztatów.

§ 67.

Każdorazowe wydanie materiału z magazynu magazynier księguje w kartotece (książce) materiałowej na podstawie kwitu magazynowego (wzór Nr 11), pisanego przez kalkę chemicznym ołówkiem. Księgowość księguje jednorazowo całodzienny rozchód magazynu, odnotowując na poszczególnych kwitach magazynowych i grzbiecie ostatniego kwitu pozycję księgi głównej i datę.

§ 68.

Przydział pracy uczniom następuje za pomocą kart roboczych (wzór Nr 9). Na karcie roboczej uczeń odnotowuje przepracowane godziny i oddaje kartę wraz z wykonaną pracą. Karty robocze służą do obliczenia kosztów pośrednich poniesionych przy wykonaniu danego zamówienia oraz do celów dydaktycznych.

§ 69.

Dokumenty obrachunkowe dotyczące zamówienia (zapotrzebowania na materiały, karty robocze,

względnie inne dowody obrachunkowe) gromadzą się w miarę wykonywania zamówienia w biurze warsztatowym. Dokumenty te po zakończeniu zamówienia stanowią materiał do obliczenia kosztu własnego danego zamówienia.

§ 70.

Po zakończeniu zamówienia kierownik warsztatów przeprowadza kontrolę ostateczną wykonanych przedmiotów lub robót, oblicza koszt własny zamówienia i określa cenę sprzedażną, poczym przekazuje wykonane przedmioty do magazynu albo wydaje klientowi, zaś dokumenty obrachunkowe skierowuje do księgowości, która po przeksięgowaniu zamówienia przechowuje dokumenty w aktach (wzór Nr 15).

§ 71.

Przy obliczaniu kosztu własnego są uwzględniane tylko te koszty, które są faktycznie ponoszone przez warsztaty.

§ 72.

Odniesienie kosztów pośrednich do poszczególnych zamówień odbywa się za pośrednictwem stanowisk roboczych, na których zamówienia zostały wykonane i na podstawie czasu pracy na poszczególnych stanowiskach.

§ 73.

Celem podziału kosztów pośrednich pomiędzy oddziały wytwórcze i przydziału ich do poszczególnych stanowisk, przeprowadza się analizę każdego kosztu i zależnie od charakteru przydziela się do właściwego stanowiska wytwórczego.

Po zgrupowaniu na oddziałach wytwórczych kosztów pośrednich z pewnego okresu czasu, należy podzielić sumę kosztów przez liczbę stanowisk roboczych w danym dziale i ilość godzin pracy w ciągu przyjętego okresu. Otrzymany rezultat oznacza koszty pośrednie, przypadające na 1 godzinę pracy stanowiska i służy do obliczenia kosztu własnego wyrobów w następnym okresie.

V.

Postanowienia końcowe.

§ 74.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie od dnia 1 kwietnia 1938 roku tytułem próby na okres dwuletni. Jednocześnie tracą moc przepisy rachunkowo-kasowe z dnia 14. VI. 1922 r. Nr 5373/22/D III i okólnik z dn. 3. VI. 1937 r. Nr IR-4671/37.

19 załączników.

1. Wzór Nr 1 — Księga inwentarza,
2. „ „ 2 — Księga dziennik główna,
3. „ „ a) zestawienie bilansowe brutto,
4. „ „ b) zestawienie r-ku strat i zysków,
5. „ „ c) bilans netto,
6. „ „ 3 — Kartoteka (księga) materiałów i narzędzi,
7. „ „ 4 — Kartoteka (księga) wyrobów gotowych,
8. „ „ 5 — Księga raportów kasowych,
9. „ „ 6 — Księga wekslowa,
10. „ „ 7 — Księga zamówień,
11. „ „ 8 — Polecenie wykonania,
12. „ „ 9 — Karty robocze,
13. „ „ 10 — Kwitariusz gotówkowy,
14. „ „ 11 — Kwitariusz magazynowy,
15. „ „ 12 — Sprawozdanie netto z wykonania planu f. g.,
16. „ „ 13 — Zestawienie obrotów brutto księgi głównej,
17. „ „ 14 — Plan finansowo-gospodarczy,
18. „ „ 15 — Polecenie zamagazynowania,
19. „ „ 19 — Przykład podziału kosztów pośrednich i obliczenia kosztu własnego.

11.

PRZECHOWYWANIE AKT URZĘDOWYCH

w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół powszechnych

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 30 marca 1938, II P-279/38

W związku z zapytaniem jednego z Kuratoriów Okręgu Szkolnego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyraża zgodę na upoważnienie Prezesów Komisji Egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół

powszechnych, składających egzamin praktyczny, do niszczenia po upływie co najmniej 3 (trzech) lat od chwili egzaminu załączników wymienionych w punkcie d § 6 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 grudnia 1928 r., zawierającego przepisy o praktycznym egzaminie dla nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1929, nr 1, poz. 3).

Załączniki te jak: spis lektury i streszczenie przeczytanych książek, nie mają naukowego znaczenia i nie zasługują na zachowanie. Od niszczenia w krótkim terminie powinny być wyłączone jednak załączniki, należące do spraw, przy których wynikały spory, vota separata, zażalenia itp. W tych sprawach całość akt egzaminacyjnych powinna być zachowana tak długo, jak będą zachowane akta personalne nauczycielskie każdego nauczyciela. Również w poszczególnych wypadkach w razie uznania Prezesa Komisji wymienione załączniki mogą być dłużej przechowywane.

Załączniki, wymienione w punkcie f powołanego zarządzenia, tj. życiorysy kandydatów należy zachować przez cały okres przechowywania akt personalnych nauczyciela. Mogą mieć one wartość nie tylko biograficzno-historyczną w stosunku do ludzi, którzy wybili się w swoim zawodzie, ale nawet praktyczną, służbową, celem np. porównania i skontrolowania życiorysów, składanych w różnych punktach administracji szkolnej.

Dyrektor Departamentu
Dr M. Pollak

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych,
Śląski Urząd Wojew. Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie.

12.

ZWALNIANIE OD ZAJĘĆ SZKOLNYCH NAUCZYCIELI
wyznań greckokatolickiego i prawosławnego w święta według kalendarza starego stylu

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 19 marca 1938, BP.- 6072/38.

Nauczyciele, którzy należą do wyznań religijnych związanych z kalendarzem juliańskim, a są zatrudnieni w szkołach i zakładach, gdzie w święta tych wyznań religijnych odbywa się nauka, mają być na życzenie zwalniani od zajęć szkolnych w dni świąt uroczystych swego wyznania, a mianowicie: w okresie Bożego Narodzenia od 6 do 9 stycznia włącznie, w święto Nowego Roku (14 stycznia), święto Jordanu (19 stycznia), w okresie Świąt Wielkanocnych na 3 dni (niedziela, poniedziałek i wtorek), oraz na Zielone Świątki 2 dni (niedziela i poniedziałek).

Zwolnienia od zajęć szkolnych w powyższych wypadkach nie należy traktować jako urlop.

Nauczycielom, którzy pragnęliby Święta Wielkanocne spędzić poza miejscem służbowym, można — o ile względy służbowe na to pozwolą — udzielać nadto na ich prośbę zwolnienia od zajęć na 1 dzień przed i 1 dzień po Świętach Wielkanocnych.

Dyrektor Biura Personalnego
W. Przybyłowicz, w. r.

13.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 17 marca 1938 r. (Nr II Pr-2030/38)

o programie nauki religii rzymskokatolickiej w państwowym liceum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa WR. i OP. Nr 3, z dn. 25 marca 1938, poz. 64.)

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r., o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustalam program nauki religii rzymskokatolickiej w państwowym liceum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania. Program ten ogłasza się równocześnie oddzielnie pt.: „Program nauki religii rzymskokatolickiej w państwowym liceum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania".

§ 2. Sposob wprowadzania w życie programu w roku szkolnym 1938/39 i w latach następnych określą osobne zarządzenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1938 r.

W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące spraw, uregulowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

14.

ZBIÓRKA ODPADKÓW ŻELAZNYCH I MAKULATURY W SZKOŁACH

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 22 lutego 1938 r. Nr II W-10740/37.

Doniosła akcja gospodarcza mająca na celu uniezależnienie się w miarę możliwości od nabywania za granicą surowców potrzebnych krajowemu przemysłowi zatacza coraz szersze kręgi. Jedną z form akcji tego rodzaju jest zbiórka odpadków surowców marnotrawionych często bezmyślnie i ulegających niepotrzebnie zniszczeniu ze szkodą dla gospodarstwa narodowego.

Ministerstwo pragnie zainteresować młodzież szkolną propagandą tej ważnej dla Państwa akcji, oraz wdrożyć ją do oszczędzania nie tylko gotówki, lecz także fabrykatów a nawet odpadków produkcji przemysłowej a równocześnie wskazać jej konkretną pracę dla celów ogólnych, pouczającą nadto o wartości zbiorowego wysiłku. Dlatego Ministerstwo wyraża tytułem próby zgodę, aby w bieżącym roku szkolnym przeprowadzono w szkołach zbiórkę odpadków żelaza potrzebnych przemysłowi żelaznemu i makulatury dla potrzeb przemysłu papierniczego.

Zbiórkę odpadków żelaza przeprowadzi na wniosek Ministerstwa Przemysłu i Handlu Centrala Zakupu Złomu Polskich Hut Żelaznych (Warszawa, Marszałkowska 130 i Katowice, Wita Stwosza 5), zbiórkę zaś makulatury Polski Biały Krzyż. Szkoły otrzymają bezpośrednio od wspomnianych instytucji zatwierdzone przez Ministerstwo bliższe informacje o sposobie przeprowadzenia zbiórki.

Dodatnie wyniki wychowawcze można będzie osiągnąć tylko wtedy, jeżeli szkoły zastosują w akcji zbiórkowej właściwe metody postępowania.

W szczególności należy zainteresować młodzież zbiórką, akcję zaś samą obmyśleć realnie w najdrobniejszych szczegółach, przeprowadzić ją systematycznie i konsekwentnie do końca.

Ministerstwo podkreśla potrzebę przeprowadzenia zbiórki w przyjętym z góry nie długim okresie czasu. Należy dostarczyć zebrany materiał na wyznaczone instrukcją miejsce, podsumować osiągnięte wyniki i podać do wiadomości młodzieży. Przeprowadzana akcja powinna być gospodarczo uzasadniona, a jako taka musi przynieść drobny zysk. Ewentualne tedy np. koszty przewozu zebranego materiału na miejsce zbiórki nie mogą przekraczać jego wartości.

Za rzecz szczególnie szkodliwą poczytywałoby Ministerstwo, gdyby zebrane odpadki nie zostały odesłane i ulegały w szkole na oczach młodzieży dalszemu zniszczeniu.

O ileby więc szkoły przewidywały niemożność dostosowania się do powyższych wskazówek, nie mogą akcji zbiórkowej rozpoczynać. Trudności zwłaszcza mogą mieć szkoły znajdujące się w miejscowościach małych, odległych od cetrów komunikacyjnych.

Zbiórkę należy powierzyć jednej ze szkolnych organizacji młodzieżowych z tym zastrzeżeniem, że zysk osiągnięty ze zbiórki złomu zostanie podzielony w równych częściach pomiędzy 1) F. O. N., 2) Towarzystwo Popierania Budowy Szkół Powszechnych, oraz 3) na cel wyznaczony przez młodzieżową organizację szkolną, przeprowadzającą akcję. Dochód ze zbiórki makulatury należy w połowie przeznaczyć na Polski Biały Krzyż i cel wyznaczony przez szkolną organizację młodzieżową, przeprowadzającą zbiórkę.

Ministerstwo zaznacza, że akcja zbiórkowa jest akcją zupełnie dobrowolną i że władze szkolne nie mogą wywierać na dyrekcje (kierownictwa) żadnego nacisku.

Podsekretarz Stanu:
Jerzy Ferek Błeszyński

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Urząd Wojew. Śląski, Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie

15.
PROPAGANDA WALKI Z CHRABĄSZCZEM

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 11 kwietnia 1938 r.
Nr I-8012/38.

Akcja dzieci szkolnych w tępieniu chrabąszcza majowego przyczyniła się dotychczas wielce do zmniejszenia szkód spowodowanych przez chrabąszcza. Wobec tak dodatnich wyników tej akcji przez żywy pozytywny udział dziatwy szkolnej, Kuratorium powołując się na tut. okólniki w tej sprawie Nr 158 z dnia 25 marca 1935 (Nr I-7768 i Nr 200 z dnia 18 kwietnia 1935 Nr I-10454/35), zachęca Kierownictwa szkół do podjęcia i w tym roku akcji propagandy zwalczania chrabąszcza szczególnie przez związanie jej z nauką przyrody i wykazanie niepomiernych szkód jakie chrabąszcze wyrządzają w kulturach i drzewostanach leśnych jak i w sadach, tudzież, w ziemiopłodach.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. T. Kupczyński

Otrzymują:
Kierownictwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu

16.

OPŁATY NA KURSACH WĘDROWNYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 23 lutego 1938, I. R. 9791/37.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 marca 1938 r. uzupełniam punkt XIV okólnika nr 4 z dnia 13 stycznia 1937 r. (I. R-10926/36) o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 10) *), zmienionego okólnikiem nr 58 z dnia 9 czerwca 1937 r. (I. R-4665/37) o opłatach szkolnych w liceach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz.211) **) i nadaję mu brzmienie następujące:

„Od opłat, wymienionych w punktach I, II, III, IV, V, VI, VII-B i VIII, nikt zwolnionym być nie może. Wyjątkowo mogą być zwolnione od opłaty, przewidzianej w punkcie VII-B-p, te uczennice kursów wędrownych, które chwilowo same pozostają bez pracy, oraz te, których rodzice są bezrobotni lub zupełnie ubodzy".

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

17.

ZALICZKI NA UPOSAŻENIE

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr 42-2/88
Warszawa, dnia 10 marca 1938 r.

Do
wszystkich PP. Ministrów
w Warszawie

Nawiązując do pisma Pana Ministra Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. nr D. III. 3053/3/38 zawierającego tekst uchwalonego przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu, art. 12 projektu ustawy skarbowej, na podstawie którego została przedłużona, ze zmianami wynikającymi z tego artykułu, do dnia 31 marca 1939 r. moc obowiązująca dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. nr 82, poz. 503) — wstrzymuję wejście w życie postanowień pkt. III okólnika z dnia 25 lutego 1936 r. nr 42-2/28, dotyczących terminu spłaty zaliczek na uposażenie w pełnej wysokości raty normalnej i przedłużam do dnia 31 marca 1939 r. okres ulgowych spłat zaliczek na uposażenie w wysokości 40% wzgl. 50% raty normalnej, ustalony ustępem przedostatnim okólnika mego z dnia 5 października 1937 r. nr 42-2/78. W razie jednak wykorzystania przez Radę Ministrów uprawnienia przewidzianego w ust. (4) art. 12 projektu ustawy skarbowej i skrócenia w drodze rozporządzenia terminu pobierania podatku specjalnego — spłata zaliczek na uposażenie zostanie odpowiednio zmodyfikowana.

Prezes Rady Ministrów:
Sławoj Składkowski

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa.

Nawiązując do okólnika Ministerstwa Nr 15 z dnia 27 lutego 1936 r. (I R-1737/36) ***) w sprawie oddłużenia funkcjonariuszów państwowych i zaliczek na uposażenie, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Pu-

*) Zob. Dz. U. K. O. S. L. 1937 str. 26. **) Zob. Dz. U. K. O. S. L. 1937 str. 394. ***) Zob. Dz. U. K. O. S. L. 1936 str. 117.

blicznego przesyła do wiadomości i stosowania okólnik Prezesa Rady Ministrów nr 7 z dnia 10 marca 1938 r. nr 42-2/88 w sprawie zaliczek na uposażenie.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

18.

ZALICZKI NA UPOSAŻENIE DLA PRACOWNIKÓW KONTRAKTOWYCH

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa.
Dnia 7 kwietnia 1938, B. P.- 6948/38.

W związku z wątpliwościami jakie nasuwają się przy stosowaniu okólnika Prezydium Rady Ministrów Nr 34 z dnia 13 grudnia 1937 r. nr 42-2/81, podanego do wiadomości okólnikiem Ministerstwa Nr 1 z dnia 4 stycznia 1938 r. (BP-29729/37) w sprawie zaliczek na uposażenie dla pracowników kontraktowych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia co następuje:

1. Okólnik Ministerstwa nr 1 z 4 stycznia 1938 r. (BP-29729/37) dotyczy wszystkich pracowników kontraktowych, z którymi zawarto umowę na czas nieograniczony bez względu na to, czy są oni emerytami, czy nie.

2. Udzielenie zaliczki tym pracownikom wymaga każdorazowo zgody Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu.

3. Zaliczki na uposażenie mogą być udzielane pracownikom kontraktowym, z którymi zostały zawarte umowy w imieniu Skarbu Państwa, bez względu na to z jakich funduszów są oni opłacani.

4. Poręczycielami mogą być również stali lub prowizoryczni niżsi funkcjonariusze, posiadający uprawnienia emerytalne.

Równocześnie Ministerstwo dołącza wzór poręczenia zabezpieczającego spłacalność zaliczki, które winno być złożone przez pracowników kontraktowych, ubiegających się o zaliczkę, o ile zaliczka nie zostanie hipotecznie zabezpieczona.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

My niżej podpisani solidarnie poręczamy wobec Skarbu Państwa wykonanie zobowiązania, jakie przyjął na siebie p. . . . . z tytułu otrzymanej w Ministerstwie . . . . miesięcznej zaliczki na uposażenie (wynagrodzenie) w wysokości zł . . . (słownie zł . . . .).

W razie gdyby p. . . . . zobowiązania nie wykonał i nie zwrócił w ustalonych terminach, w całości lub części, otrzymanej zaliczki, zobowiązujemy się solidarnie do wykonania zobowiązania dłużnika, a w szczególności, niezależnie od odpowiedzialności całym naszym majątkiem, zgadzamy się na dokonywanie na pokrycie długu, bez potrzeby wyjednywania wyroku sądowego, odpowiednich potrąceń miesięcznych z naszego uposażenia służbowego, względnie emerytalnego, z zachowaniem jednakże części płacy, niepodlegającej egzekucji.

Podpisy:

19.

WYSOKOŚĆ POŚMIERTNEGO W RAZIE POZOSTAWIENIA PRZEZ ZMARŁEGO MAJĄTKU

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III. 16347/3/37
Warszawa, dnia 16 lutego 1938 r.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich ministerstw

w miejscu.

Na skutek powstałych wątpliwości w wykonywaniu przepisu art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. nr 86, poz. 663) Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. przyznaje pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobranego przez zmarłego uposażenia, żonie, dzieciom lub rodzicom zmarłego; innym osobom przyznaje się zwrot rzeczywiście poniesionych i udowodnionych kosztów pogrzebu do wysokości pośmiertnego należnego rodzinie, o tyle o ile zmarły nie pozostawił majątku wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

W tym stanie rzeczy należy — rozpatrując roszczenia „innych osób" o zwrot kosztów pogrzebu — stwierdzić przede wszystkim czy po zmarłym pozostał majątek i w jakiej sumie. Jeśli suma majątku wystarczy całkowicie na pokrycie kosztów pogrzebu — zwrotu tych kosztów nie przyznaje się. Jeśli suma majątku jest mniejsza od wysokości kosztów pogrzebu — przyznaje się różnicę pomiędzy sumą majątku a dopuszczalną wysokością poniesionych kosztów pogrzebu, jeśli wreszcie zmarły nie pozostawił żadnego majątku — przyznaje się zwrot kosztów pogrzebu w całkowitej ustawowo dopuszczalnej wysokości.

Podsekretarz Stanu:
T. Grodyński

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 26 lutego 1938 r.
Nr BP- 3760/38.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości i stosowania pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 16 lutego 1938 r. L. D. III. 16347/3/37 w sprawie wysokości pośmiertnego w razie pozostawienia przez zmarłego majątku.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

20.

DODATKI SŁUŻBOWE ZA GODZINY NADLICZBOWE

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 18 marca 1938 r.
Nr BP. 3162/38.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego
w Katowicach

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że zgodnie z wyrażoną w § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. VIII. 1937 r. o dodatkach służbowych

z tytułu zajęć w godzinach nadliczbowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 10, poz. 317)[1]) zasadą, dodatek służbowy za godziny nadliczbowe przysługuje za nauczanie w godzinach nadliczbowych — a więc za faktyczne udzielanie nauki w wymiarze ponadobowiązkowym.

Kierując się powyższą zasadą należy uznać, że nauczycielom, którym przydzielone zostały godziny nadliczbowe na dany rok szkolny na podstawie ustalonego z góry i zatwierdzonego na cały rok szkolny podziału czynności, a którzy mają przerwy w zajęciach w godzinach nadliczbowych z powodu choroby lub urlopów, nie przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe za okres tych przerw. Za słusznością takiej interpretacji cyt. na wstępie rozporządzenia przemawiają postanowienia lit. „e" § 2 tegoż rozporządzenia w myśl których zastępcy chorego lub urlopowanego nauczyciela, mającego przydzielone godziny nadliczbowe, przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe, choćby zaczął nauczać w wymiarze ponadobowiązkowym w środku miesiąca. Gdyby stanąć na innym stanowisku to te same godziny nadliczbowe opłacane byłyby ze Skarbu Państwa podwójnie, co jest oczywiście niemożliwe.

Jeśli przerwa w nauczaniu w godzinach nadliczbowych trwa krócej niż 5 miesięcy, nauczycielom, którym przydzielono na cały rok szkolny godziny nadliczbowe przysługuje dodatek służbowy za miesiące wakacyjne (11 i 12 miesiąc).

Przykład. Nauczyciel ma przydzielone 2 godziny nadliczbowe na rok szkolny 1937/38. Od dnia 16 XI. 1937 r. nauczyciel ten zachorował i nie uczy w godzinach nadliczbowych do 20 lutego 1938 r. Dodatek służbowy przysługuje mu za czas 1. IX. 1937 r. do 15. XI. 1937 r. i od 21. II. 1938 r. do końca roku szkolnego i za dwa miesiące wakacyjne, przy czym jeśli chodzi o okres od 1. XI. 1937 r. do 16. XI. 1937 r. i od 21. II. 1938 do 1. III. 1938 r. należność winna być obliczona w sposób przewidziany w lit. „e" § 2 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 10, poz. 317).

Dyrektor Biura Personalnego
W. Przybyłowicz

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Dnia 18 marca 1938 r.
Nr BP. 3162/38.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Lwowskiego
we Lwowie.

Sprawa: jak na odwrocie
do wiadomości.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

21.

DODATKI MIESZKANIOWE NAUCZYCIELI PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH — POTRĄCENIA

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 10 marca 1938 r.
Nr I. R. 1799/38.

Na skutek telefonicznie zgłoszonych przez niektóre Kuratoria Okręgów Szkolnych wątpliwości, powstałych w związku z projektowanym wejściem w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. ustawy o przejęciu przez Skarb

[1]) Zob. Dz. U. K. O. S. L. 1937 str. 526.

Państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych, a mianowicie:

1. czy i w jakiej wysokości należy pobierać od powyższych dodatków podatek specjalny,

2. czy od tychże dodatków należy dokonywać potrąceń z tytułu opłat na rzecz Funduszu Pracy —

Ministerstwo wyjaśnia jak następuje:

ad 1. Podatek specjalny winien być pobierany zgodnie z postanowieniami dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. nr 82, poz. 503) ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 r. do 31 marca 1939 r., a podanymi podległym Ministerstwu władzom i urzędom w piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. Nr D. III. 3053/3/38 do wiadomości i stosowania (okólnik Min. W. R. i O. P. Nr 12 z dnia 4 marca 1938 r. I. R. 1652/38).

ad 2. Opłat na Fundusz Pracy nie należy potrącać, gdyż zgodnie z postanowieniami art. 15 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. nr 22, poz. 163), zmienionym ustawą z dnia 13 marca 1934 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. nr 29, poz. 235) „Za osoby, które z tytułu stosunku publiczno-prawnego pobierają ze Skarbu Państwa, ... uposażenie lub zaopatrzenie, opłaty przewidziane w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu . . . . . opłaca Skarb Państwa. . . . .".

Naczelnik Wydziału

A. Nowak

22.

Z DZIENNIKA USTAW

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, 1938 zawiera między innymi:

W nr. 19 z dnia 28 marca: Ustawę z dnia 25 marca 1938 o wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami i przedmiotami kultu religijnego. W myśl tej ustawy zarówno wytwarzaniem jak i handlem dewocjonaliami i przedmiotami kultu religij: chrześcijańskiej, mojżeszowej i muzułmańskiej mogą się zajmować osoby wyłącznie tej religii, której dane wytwory dotyczą.

W nr. 20 z dnia 30 marca: Ustawę skarbową z dnia 29 marca 1938 na okres od 1 kwietnia 1938 do 31 marca 1939. — Część 13 ustawy zawiera budżet Ministerstwa W. R. i O. P.

W nr. 21 z dnia 31 marca: Ustawę z dnia 29 marca 1938 o przejęciu przez Skarb Państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

W nr. 22 z dnia 1 kwietnia: Ustawę z dnia 31 marca 1938 o pozbawianiu obywatelstwa. W myśl tej ustawy obywatel polski, przebywający za granicą, może być pozbawiony obywatelstwa polskiego, jeżeli: a) działał za granicą na szkodę Państwa Polskiego, lub b) przebywając nieprzerwanie za granicą co najmniej przez 5 lat po powstaniu Państwa Polskiego, utracił łączność z państwowością polską lub c) przebywając za granicą, nie powrócił do Polski w oznaczonym terminie na wezwanie urzędu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej. — W tymże nr. 22 dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 marca 1938 o państwowej służbie geologicznej polegającej na prowadzeniu planowych i systematycznych badań geologicznych na ziemiach Rzeczypospolitej w celu poznania złóż surowców mineralnych kraju i umożliwienia praktycznego ich spożytkowania dla gospodarstwa narodowego.

W nr. 24 z dnia 11 kwietnia: Ustawę z dnia 9 kwietnia 1938 o zniesienie instytucji sądów przysięgłych i sędziów pokoju.

W nr. 25 z dnia 13 kwietnia: Ustawę z dnia 9 kwietnia 1938 o zniesieniu instytucji sąwojskowym. Według brzmienia artykulu 1. „Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej, są ochroną i ostoją Jej niepodległości i wolności oraz

szkołą wychowania żołnierskiego i obywatelskiego. Wskrzeszone niezłomną wolą Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny, mają wcielać w życie Jego wskazania i cnoty rycerskie. Siły zbrojne po wsze czasy pozostawać będą pod szczególną opiekę Narodu i Państwa".

W nr. 26 z dnia 15 kwietnia: Ustawę z dnia 9 kwietnia 1938 o utworzeniu Wydziału Rolniczego w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie z dn. 1 maja 1938.

W nr. 27 z dnia 20 kwietnia: Ustawę z dnia 9 kwietnia 1938 o zmianie granic województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego — nadto ustawę z dn. 9 kwietnia 1938 o nadaniu Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu pełnych praw państwowych szkół akademickich.

23.
UPRAWNIENIA PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Pan Kurator Okręgu Szkolnego nadał uprawnienia publicznych szkół powszechnych:

Prywatnej szkole powszechnej żeńskiej przy Zakładzie Wychowawczym S.S. Tow. św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym — rozporządzeniem z dn. 14 marca 1938, Nr I-4844/38.

Prywatnej szkole powszechnej S.S. Nazaretanek w Stryju — rozporządzeniem z dn. 9 marca 1938, Nr I-4564/38.

24.
USTALENIE NUMERÓW PRYWATNYCH GIMNAZJÓW

Ministerstwo W. R. i O. P. ustaliło w sprawie ubioru młodzieży szkół prywatnych —

dla Prywatnego Gimnazjum Koedukacyjnego Polskiego Towarzystwa Naukowego w Kopyczyńcach numer „680" — zarządzeniem z dn. 4 kwietnia 1938, Nr II-S-2813/38.

dla Prywatnego Gimnazjum Koedukacyjnego Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śr. w Czortkowie numer „691" — zarządzeniem z dn. 15 marca 1938, Nr II-S-2239/38.

dla Prywatnego Gimnazjum Koedukacyjnego Żyd. Tow. Szk. Lud. Śr. i Zaw. w Rzeszowie numer „692" — zarządzeniem z dn. 4 kwietnia 1938, Nr II-S-2815/38.

25.
RUCH SŁUŻBOWY

Rubryka „Ruch służbowy" obejmuje tylko pracowników administracji szkolnej i dyrektorów bądź kierowników szkół. Zmiany tyczące się nauczycieli będą podawane do wiadomości oddzielnie w wykazach, ogłaszanych przez „Dziennik Urzędowy" w półrocznych odstępach czasu.

Kuratorium O. S. L.

Pan Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dn. 11 marca 1938, Nr B. P.-5294/38 przeniósł p. Dra Władysława Kossa, prowizorycznego kierownika Sekretariatu Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, na stanowisko prowizorycznego referendarza do Kuratorium O. S. L. z dniem 15 marca 1938.

Instruktorzy.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego mianował p. Michalskiego Jana, kontraktowego instruktora Państwowej Szkoły Tkackiej w Krośnie, tymczasowym instruktorem tejże szkoły z dn. 1 maja 1938.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego powierzył czynności instruktora oświaty pozaszkolnej:

P. Laskowskiemu Marcelemu, nauczycielowi publ. szkoły powsz. w Dolinie — w Inspektoracie Szkolnym w Dolinie na czas od 1 kwietnia 1938 do dn. 31 sierpnia 1938.

P. Rupowi Kazimierzowi, nauczycielowi publ. szkoły powsz. w Kamionce Strumiłowej — w Inspektoracie Szkolnym w Nisku na czas od dn. 1 kwietnia 1938 aż do odwołania.

Szkoły powszechne.

Mianowani — P.P.: Moczarski Ignacy, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Hawryłówce pow. Nadwórna, kierowni-

kiem tejże szkoły — Klus Teodor, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Pełkiniach, pow. Jarosław, kierownikiem tejże szkoły — Wojakiewicz Ludwik, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Tarnowicy Polnej, pow. Tłumacz, kierownikiem tejże szkoły.

Szkoły zawodowe.

P. Inż. Włodecki Franciszek, nauczyciel p. o. kierownika Ludowej Szkoły Rolniczej w Mokrzyszowie przeniesiony na własną prośbę na stanowisko nauczyciela do Państwowej Szkoły Mleczarskiej w Rzeszowie.

26.

KONKURSY

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny (Szkoły)	Charakter (Szkoły)	Język nauczania (Szkoły)	Do użytku kierownika: mieszkanie	Do użytku kierownika: grunt	Uwaga
1	Firlejówka	Złoczów	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	56 a	
2	Krasne	„	III	koeduk.	polski	3 ub.	—	brak bud. szkol.
3	Lackie	„	II	koeduk.	polski	3 ub.	200 m^2 ogrodu 11 a sadu	
4	Skwarzawa	„	III	koeduk.	utrakw.	—	—	szkoła w budowie
5	Snowicz	„	III	koeduk.	ruski	3 ub.	—	
6	Szpikłosy	„	II	koeduk.	polski	3 ub.	11 a	
7	Usznia	„	III	koeduk.	polski	3 ub.	86 a	
8	Wicyń	„	III	koeduk.	polski	3 ub.	—	
9	Zazule Nr 1	„	II	koeduk.	utrakw.	—	—	
10	Berlin Nr 1	Brody	II	koeduk.	utrakw.	2 ub.	—	
11	Dubie Nr 1	„	II	koeduk.	utrakw.	—	315 m^2	
12	Hołoskowice	„	II	koeduk.	utrakw.	2 ub.	—	
13	Hołubica	„	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	28 a	
14	Nakwasza	„	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	97 a	
15	Palikrowy	„	II	koeduk.	polski	2 ub.	12 a	
16	Ponikwa Nr 1	„	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	75 a 53 m^2	
17	Białogłowy	Zborów	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	110 a	
18	Milno II	„	II	koeduk.	polski	2 ub.	44 a	
19	Trościaniec Wlk	„	III	koeduk.	polski	3 ub.	112 a	
20	Zagórze Nr 1	„	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	672 m^2	
21	Zarudzie	„	III	koeduk.	utrakw.	3 ub.	2 mg.	
22	Zborów Nr 1	„	II	koeduk.	polski	4 ub.	—	
23	Jarosławice	„	II	koeduk.	utrakw.	3 ub.	1 mg.	
24	Kabarowce	„	II	koeduk.	polski	3 ub.	1 mg.	
25	Bośnica	Jarosław	III	koeduk.	polsko-ruski	4 uk.	1 mg. 800 s^2	Pierwszeństwo mają kandydaci WKN
26	Niwice	Radziechów	II	koeduk.	polsko-ruski	3 ub.	112 a	
27	Sokole	Kamionka Str.	II	koeduk.	polsko-ruski	3 ub.	1·25 a	
28	Dolina	Dolina	III	żeńska	polski	4 ub.	—	
29	Kniażołuka	„	II	koeduk.	polsko-ruski	4 ub.	84 a	
30	Rachiń	„	II	koeduk.	polsko-ruski	2 ub.	81 a	
31	Strutyn Wyżny	„	II	koeduk.	ruski	3 ub.	1 mg.	
32	Chocin	Kałusz	II	koeduk.	polsko-ruski	4 ub.	112 a	
33	Śliwki	„	II	koeduk.	polsko-ruski	3 ub.	3 a	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

27.

KOMUNIKATY.

Wypłata pensji za order „Virtuti Militari".

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że pensja orderowa, przypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari" za rok 1938 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości w terminie od 2-go stycznia 1938 r. począwszy na zasadach ustalonych zarządzeniem z dn. 4 marca 1929 r. L.

D. III. 313/2 z tym, że pensja przypadająca kawalerom zatrudnionym wprawdzie w instytucjach wojskowych lecz nie będących w czynnej służbie wojskowej, ma być wypłacana nie przez właściwe władze wojskowe, lecz przez kasy urzędów skarbowych na podstawie wykazów, którymi wyżej wymienieni kawalerowie będą objęci.

Cykl pogadanek radiowych na temat „Szkoła a obronność Kraju".

Polskie Radio nada w okresie od 4 maja do 8 czerwca br. cykl pogadanek na temat „Szkoła a obronność Kraju", które wygłaszane będą w każdą środę w następującej kolejności:

4. V. 17^{50}-18^{00} — Przygotowanie młodzieży szkolnej do obrony Kraju w Sowietach — Józef Jaworski.

11. V. 17^{50}-18^{00} — Polska młodzież szkolna a obrona kraju — Mjr. Henryk Otton Jiruszka.

18. V. 17^{50}-18^{00} — Przygotowanie dziewcząt do obrony kraju — Maria Wittekówna.

25. V. 17^{50}-18^{00} — Życie młodzieży w obozie, obozy wędrowne — Wanda Ivanka-Prażmowska.

1. VI. 18^{10}-18^{20} — Rola wsi w wyżywieniu miasta i armii podczas wojny — Inż. Stanisław Skwarczyński.

8. VI. 18^{10}-18^{20} — Przemysł i handel jako zaplecze armii walczącej — Red. Jerzy Prądzyński.

Pogadanki powyższe są przeznaczone przede wszystkim dla nauczycielstwa w szkołach wszelkiego typu i służyć mają do uświadomienia nauczycielstwu zadań, wypływających z konieczności przysposobienia młodzieży do obrony Kraju. Kuratorium O. S. L. zwraca na powyższe pogadanki uwagę nauczycielstwa i zachęca do ich wysłuchania.

Koedukacyjny kurs modelarstwa lotniczego i oplg w Buczaczu.

Tarnopolski Okrąg Wojewódzki LOPP podaje do wiadomości, że w roku ubiegłym przeprowadził szereg kursów modelarskich i oplg dla nauczycielstwa z terenu Okręgu Szkolnego Lwowskiego. Kursa powyższe przeprowadzone były w ramach życia obozowego we własnym Centrum Szkolnym OPLG, posiadającym murowane budynki, położonym na peryferiach m. Buczacza, odznaczającego się doskonałym klimatem i nader pięknymi okolicami.

Przychylając się do prośby absolwentów kursów zeszłorocznych, Tarnopolski Okrąg zamierza w roku bieżącym zorganizować takie same kursa z tą jednak inowacją, że czas trwania kursu zostanie przedłużony z jednoczesnym zmniejszeniem ilości godzin zajęć, co pozwoli uczestnikom na jednoczesny wypoczynek po całorocznej pracy zawodowej.

Kurs powyższy zostanie zorganizowany w okresie od 25. VI. do 25. VII. br. włącznie na następujących warunkach:

1. kurs będzie koedukacyjny dla nauczycielek i nauczycieli zakładów średnich i szkół powszechnych, 2. rodzaj kursu — instruktorski modelarstwa lotniczego w połączeniu z podinstruktorskim oplg, 3. zajęcia na kursie będą się odbywały jedynie w godzinach rannych (do godz. 12-tej), natomiast godziny popołudniowe będą wolne od zajęć, 4. kursa powyższe przeznaczone są dla nauczycielstwa z terenu Województw: Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego, przyczym pierwszeństwo wzięcia w nich udziału ma nauczycielstwo robót ręcznych, 5. uczestnicy wpłacają częściowy zwrot kosztów utrzymania w wysokości: a) członkowie LOPP (za okazaniem legitymacji z opłaconymi za rok wstecz od daty zgłoszenia — składkami członkowskimi) — 50.— zł., b) nie należący do LOPP — 60.— zł. — 6. uczestnicy kursu otrzymują: zakwaterowanie i pościel, całodzienne (3 razy) wyżywienie, pomoce naukowe, 80% zniżki kolejowe, o ile takowe zostaną przez Min. Kom. przyznane — z i do miejscowości, położonych w obrębie okręgu szkolnego lwowskiego.

Pragnący wziąć udział w powyższym kursie winni złożyć pod adresem — Tarnopolski Okrąg Wojewódzki LOPP, Tarnopol, Mickiewicza 39, w terminie do dnia 1. VI. 1938 r. odpowiednie zgłoszenie oraz wpłacić, bądź przekazem, bądź czekiem P. K. O. na konto Nr 101564 kwotę 10.— zł. która: a) w razie nie przybycia na kurs — nie ulega zwrotowi i idzie na pokrycie kosztów administracyjnych kursu, b) w razie przybycia na kurs — zostaje zaliczona na poczet opłaty za kurs.

Zgłoszenia dokonane po wyżej wskazanym terminie — z uwagi na ograniczoną ilość miejsc nie będą uwzględniane. Zgłoszenie winno zawierać:

a) nazwisko i imię kandydata (tki) oraz dane personalne,
b) nazwę i dokładny adres zakładu naukowego, w którym pracuje kandydat (ka),
c) nazwę stacji kolejowej wyjazdowej, z jakiej będzie rozpoczęta podróż do Buczacza.

Karty zgłoszeń można otrzymywać w ciągu miesiąca kwietnia we właściwych Inspektoratach Szkolnych, które otrzymają od Okręgu odpowiedni

ich zapas. Karty uczestnictwa i ewentualnie zniżki kolejowe wszyscy zgłoszeni otrzymają pod podanymi przez siebie adresami w terminie do dnia 15 czerwca br. Bliższych informacji udzieli się — po nadesłaniu znaczka pocztowego na odpowiedź — Tarnopolski Okrąg Wojewódzki LOPP Tarnopol ul. Mickiewicza 39.

Zmiana typu liceum.

Kuratorium komunikuje, że przy przechodzeniu uczniów do innego wydziału liceum ogólnokształcącego należy kierować się postanowieniami § 4 regulaminu przyjmowania uczniów do liceum (Dz. U. KOSL, 1937, str. 149). W myśl tego § może być przyjęty do klasy II-giej liceum uczeń, który, oprócz świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, wykaże się świadectwem ukończenia klasy I-szej liceum państwowego wzgl. prywatnego z prawami szkół państwowych, lub zda odpowiedni egzamin. Przy egzaminie obowiązuje całkowity materiał naukowy z zakresu klasy I-szej liceum danego wydziału. Kandydat, który przedłoży świadectwo ukończenia klasy I-szej liceum innego wydziału, jest zwolniony od egzaminu z tych przedmiotów, które stanowią podstawę dydaktyczną liceum z którego przechodzi, musi natomiast zdawać egzamin z tych przedmiotów, które stanowią podstawę dydaktyczną liceum do którego przechodzi. Ponadto jest zwolniony od egzaminu z przedmiotów występujących we wszystkich wydziałach w tej samej ilości godzin: religii, przysposobienia wojskowego, ćwiczeń cielesnych.

Za podstawę dydaktyczną w powyższym znaczeniu należy uważać: w wydziale humanistycznym: j. polski, historię, j. łaciński, j. obcy, — w wydziale klasycznym: j. łaciński, j. grecki, j. polski, historia, — w wydziale matematyczno fizycznym: fizyka z kosmografią, chemia z mineralogią, biologia, matematyka, rysunek, — w wydziale przyrodniczym: biologia, geografia, chemia, fizyka, matematyka, rysunek.

Zwolnienie od taksy odministracyjnej stypendystów gminnych.

Ministerstwo wyjaśniło, że stypendystów gminnych od opłaty taksy administracyjnej w pierwszym półroczu zwalnia Dyrekcja szkoły.

Dalsze zwolnienia uzależnione od postępów w nauce, dokonywane są przez Radę Pedagogiczną.

„Ukończenie Ludowej Szkoły rolniczej daje wykształcenie równoważne z wykształceniem zdobytym w 7-mio klasowej szkole powszechnej.

Jeden z wychowanków Lud. Szkoły rolniczej w Starym Brześciu leżącej na terenie Kuratorium Szkolnego Warszawskiego otrzymał poniżej przytoczone pismo:

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO
W WARSZAWIE

Dnia 4 grudnia 1937 r.
Nr I-37023/37.

Sprawa: Ocena świadectw szkolnych.
Odpowiedź na pismo z dnia 15. VI. 1937 r.

Do
Pana L.... B....
w K... W...

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 15. XI. 1937, Nr II. P. 10127/37 wyjaśniło, iż przedłożone przez Pana dwa świadectwa szkolne, mianowicie świadectwo ukończenia w r. szk. 1928/29 piątego oddziału pięciooddziałowej 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w K... W... z dnia 13. XI. 1933 r., nr 2. oraz świadectwo z dnia 15. XII. 1934 r., nr 186, ukończenia w r. 1934 Ludowej szkoły rolniczej w Starym Brześciu — odpowiadają świadectwu ukończenia 7-o klasowej publicznej szkoły powszechnej obecnej. Ukończenie ludowej szkoły rolniczej daje wykształcenie równoważne z wykształceniem zdobytym w 7-o klasowej szkole powszechnej.

Naczelnik Wydziału:
Cz. Statkiewicz

Do uzyskania podobnego zaświadczenia winni absolwenci niższych i ludowych szkół rolniczych wnieść podanie do swego Kuratorium Szkolnego i załączyć świadectwo szkoły powszechnej i świadectwo szkoły rolniczej.

Inż. Jan Masior
p. o. Wizytat. Szk. roln.

Polecone filmy.

Ministerstwo W. R. i O. P. poleciło filmy: „Niemy bohater“ i „Kościuszko pod Racławicami“ jako zasługujące na obejrzenie przez młodzież szkół powszechnych i średnich — film zaś „Włóczęgi Północy“ jako zasługujący na obejrzenie przez dwa najstarsze roczniki młodzieży szkół powszechnych oraz młodzież szkół średnich.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

28.

MUCHA JÓZEF

Znaczenie i działalność Powiatowego Ogniska Muzycznego

Dziwnie jakoś składa się w Małopolsce (Wschodniej), że miasta, które posiadają lepsze warunki od wsi, mają wielu specjalistów-muzyków, wyższy poziom, dają w stosunku do wsi mały wkład do ogólnego dorobku kultury muzycznej. Rzadko spotyka się chór miejski lub orkiestrę złożoną ze starszego społeczeństwa. A przecież muzyka ma nie mniejsze znaczenie w mieście niż na wsi. Dlatego na terenie miasta powinny powstać „Powiatowe Ogniska Muzyczne" (P. O. M.), które miałyby za zadanie szerzyć kulturę muzyczną nie tylko w mieście, ale i w powiecie. — P. O. M. swymi wpływami poza działalnością w mieście, powinny sięgać również i do wsi.

Należy jednak zastanowić się, jak powinna wyglądać praca w tej organizacji, która ma za zadanie szerzyć kulturę muzyczną w mieście i powiecie. Przede wszystkim powinni być zainteresowani nauczyciele i miłośnicy muzyki, oni zasadniczo winni wejść w jej skład. — P. O. M. na specjalnych zebraniach powinno ustalić program i to w dwu kierunkach. I tak P. O. M. powinno organizować zebrania dyskusyjne zainteresowanych nauczycieli ze wszystkich szkół miasta, na których omawiano by sposoby nauczania śpiewu w szkole, repertuar, ustalono terminy lekcyj pokazowych na terenie szkoły powszechnej. Należało by ułożyć repertuar dla chórów szkolnych, a nawet na zebraniach zademonstrować przy pomocy zespołu chóralnego niektóre pieśni. W ten więc sposób P. O. M. przyszłoby przede wszystkim z pomocą nauczycielstwu, zaznajamiając je z doborowym repertuarem pieśni chóralnej dla szkoły. Do kompetencji mogłoby należeć stworzenie chóru międzyszkolnego, który organizacyjnie sprawia nieraz wiele trudności. Mogłoby się zająć sprawą znalezienia kierownika chóru międzyszkolnego i ułożenia doborowego repertuaru. W ten sposób ułożony i opracowany repertuar stałby się (co roku inny) repertuarem wszystkich chórów szkolnych.

Dodatnią stroną tej akcji byłoby wyrobienie organizacyjne młodzieży, która po wyjściu ze szkoły tworzyłaby zespoły śpiewacze czy orkiestralne.

Ale P. O. M. mogłoby także rozwijać swą działalność i wśród starszego społeczeństwa, organizując na początku chór nauczycielski, wciągając do niego osoby ze sfer społecznych. Tworzenie bibliotek muzycznych przy P. O. M., szkolenie dyrygentów (kursy) posunęłoby pracę w kierunku umuzykalnienia i rozśpiewania wydatnie naprzód. Nie sposób wyliczyć wszystkich dodatnich cech P. O. M. jak np. oddziaływanie na zespoły ludowe.

Oddziaływanie to miałoby wielkie znaczenie. Musiałby się jednak ktoś specjalnie zająć tymi zespołami, a głównym jego zadaniem byłoby zorganizowanie pomocy dla zespołów muzycznych, działających w powiecie. Byłby to powiatowy dyrygent chórów i orkiestr ludowych, wchodzący w skład P. O. M.

Co prawda instruktor obwodowy Powiatowego Ogniska opiekuje się bezpośrednio chórami i orkiestrami ludowymi, ze względu jednak na specjalny charakter tego rodzaju pracy kulturalno oświatowej, potrzeba zorganizowania specjalnej opieki, fachowej. Dlatego działalność powiatowego dyrygenta i obwodowego instruktora powinny się wzajemnie uzupełniać. Powiatowy dyrygent powinien przede wszystkim zorientować się co do ilości pracujących zespołów, jak pracują, jakich mają dyrygentów i gdzie zachodzi możliwość zorganizowania nowych zespołów, a następnie powinien ułożyć sobie plan pracy na wyznaczony przez siebie okres czasu. Jeżeli w danym powiecie są dyrygenci rejonowi, dyrygent powiatowy ma ułatwioną pracę. Powinien oprzeć się w swej działalności nie tylko na współpracy i pomocy instruktora obwodowego, ale i dyrygentów rejonowych, nawiązać kontakt z działaczami oświatowymi w terenie, którzy chcie-

liby zostać kierownikami ruchu muzycznego w swoim ośrodku (gmina — kilka gmin). Dyrygent powiatowy powinien starać się o szkolenie i powiększenie liczby dyrygentów zespołów muzycznych, zorganizowanie raz do roku jedno lub dwudniowej konferencji w punkcie dogodnym pod względem komunikacji celem nawiązania osobistego kontaktu, omówienia repertuaru, wygłoszenia pouczających referatów. Dyrygent powiatowy powinien wynajdywać odpowiednich kandydatów na kursy dla dyrygentów, układać program kursu i szukać odpowiednich prelegentów. Z wyszkolonymi pracownikami (dyrygentami), łatwiej mu będzie utrzymać odpowiedni kontakt, tak we formie korespondencji jak i bezpośredniego kontaktu na miejscu pracy. Z wyjazdami w teren będzie może nieco kłopotu, pewne jednak kwoty na ten cel powinny być dostarczane przez samorządy lub organizacje społeczne.

29.

SOTNICKI SEWERYN

Bajki w szkolnej biblioteczce

Wiadomo, że dzieci chętnie słuchają i czytają bajki, co nikogo nie dziwi zważywszy, że nawet dorośli z przyjemnością oddają się niekiedy tego rodzaju lekturze. Zresztą ma to swe uzasadnienie psychologiczne, którego tu nie będziemy interpretować, gdyż chodzi nam o coś zupełnie innego, a mianowicie o trafny dobór bajek w biblioteczce szkolnej. Chodzi o to, czy znajdujące się w naszych biblioteczkach bajki zadowalniają pod względem formy i treści nasze wymagania z punktu widzenia wychowawczego?

Znaną jest prześliczna bajka Konopnickiej „O sierotce Marysi". Wymieniamy ją jako przykład spośród — przyznać trzeba — niewielu podobnych. Te wzorowe bajki posiadają wszakże jeden mankament: są drogie. Za dobrą książkę trzeba u nas dobrze zapłacić. Z drugiej strony chcielibyśmy mieć w szkole bibliotekę możliwie najbardziej zasobną, mimo skromnych funduszów, jakimi rozporządzamy. Zdarza się więc, że idąc po linii najmniejszego oporu, kupujemy mnóstwo książeczek za śmiesznie drobną kwotę. Są takie w cenie już od 10 groszy. Najczęściej bajki. Dzieciaki zaczytują się nimi, bo to i krótkie i „z obrazkami". W rezultacie wynika stąd szkoda o wiele poważniejsza, niżby się to mogło wydawać. A oto przykład: „Bracia Grimm — Bajki z tysiąca i jednej nocy — wolny przekład Marii Raczyńskiej — Wydawnictwo Kultura i Sztuka — Warszawa, Lwów, Poznań". Podkreślam, że ani autor, ani niewinny tytuł nie budzą żadnych wątpliwości. „Bajki z 1000 i jednej nocy" cieszą się uzasadnioną sławą, a Bracia Grimm — ze względu na stosunkowo ubogą literaturę dziecięcą — są zaliczani przez osoby w tych sprawach kompetentne, do autorów przestarzałych wprawdzie, ale poniekąd jeszcze nie wysortowanych. A jednak...

A jednak, jakże łatwo wprowadzić w błąd naiwnych! Wspomniana książeczka zawiera 24 bajek, z których zaledwie znikomą część — i to z pewnymi zastrzeżeniami — mogą dzieci czytać bez szkody. Pozostałe zaś — pomijam styl i niechlujną korektę — nadają się raczej dla osławionego upiora z Düsseldorfu albo innego Landru. Autor widocznie lubuje się w opisywaniu scen ohydnych i niesmacznych. Ludożerstwo („Znaleziony ptaszek", „Narzeczona zbójcy"), masowe mordy („Dziwny ptaszek"), sadystyczne męczarnie zwierząt („Pies i wróbel"), pochwała sprytnego złodziejstwa i niewierności („Fryc i Lizka", „Pani Liska wdową") — oto wybredna treść tych bajek. Koroną owego zbiorku jest bzdurne opowiadanie pt. „Trzy mowy", z którego młodociani czytelnicy dowiadują się, jak pewien leń i nieuk, głuptak umysłowo niedorozwinięty, wypędzony z domu, powędrował do Rzymu, gdzie zostaje obrany papieżem. Tendencyjność fabuły aż nadto przejrzysta.

Trudno mieć pretensje do autora — bo ostatecznie każdemu można się na swój sposób wygłupiać, trudniej natomiast zrozumieć, jak mogła coś takiego przetłumaczyć Polka, dla polskich dzieci.

Wspomnieliśmy już, że prawdziwie dobrych bajek polskich mamy niewiele! To prawda. A i te, które są, kosztują czasem zbyt dużo. Lepiej jednak kupić do biblioteki dwie, trzy książki na rok,

aniżeli... furę śmiecia. Nie inaczej bowiem jak śmieciem trzeba nazwać te niezliczone, zadziwiająco tanie piśmidła o fascynujących tytułach, ale bez treści, bez artystycznej formy, przepełnione błędami stylistycznymi i ortograficznymi lub, co gorsza, o fabule sławiącej rozbój, wybujały erotyzm i rozlew krwi. Potem dziwimy się, gdy dzieci nie umieją poprawnie pisać, albo gdy wyrażają się ot tak: „Gdybym miał czapkę niewidkę paliłbym chaty i topił małe dzieci" (autentyczny wyjątek z wypracowania ucznia IV klasy).

Rozważania powyższe, rzecz prosta, nie wyczerpują zagadnienia, ale nasuwają pewne myśli:

1) konferencje rejonowe, znalazłyby interesujące pole do pracy w formie poradnictwa, dyskusji i referatów na temat: „Szkolne biblioteki dla młodzieży"; 2) warto by skontrolować, czy w naszej szkole nie pęta się gdzie jakaś nieodpowiednia, a może nawet szkodliwa książka; 3) lepiej kupić jedną dobrą książkę, niż za tę samą cenę 10 lichych; 4) dobrze jest, gdy kierownik szkoły wpierw przeczyta książkę, nim ją zakupi do biblioteki.

30.
MATERIAŁY SZKOLNE

Samolot dla Armii Polskiej

Nauczycielstwo szkół powszechnych Obwodu lwowskiego, postanowiło ongiś na konferencji w Bóbrce, we Lwowie i Żółkwi składkami miesięcznymi ufundować samolot dla Armii Polskiej. — Składki dobiegają końca. Wnet miasto Lwów będzie gościć młodzież szkół powszechnych z powiatów: lwowskiego, bobreckiego i żółkiewskiego, członków szkolnych Kół L. O. P. P. w czasie uroczystości oddania nowego samolotu Armii.

Współpraca nauczycieli szkół powszechnych i gimnazjum

Kierownicy i nauczyciele szkół powszechnych w Przemyślanach, korzystając z świąt gr. kat., odwiedzili w marcu lekcje w kl. I. miejscowego Pryw. Gimnazjum im. Król. Jadwigi. Byli na lekcjach języka polskiego, historii, geografii, matematyki i biologii. Poza tym przeglądnęli wypracowania z egzaminu wstępnego do kl. I. b. wychowanków szkół powszechnych i wypracowania pisane przez nich już jako uczniów kl. I. Mogli zatem zorientować się należycie co do stanu rzeczy i poczynić potrzebne notatki, a poza tym na podstawie wyjaśnień egzaminatorów przy egzaminie ustnym o ustnych odpowiedziach, wyrobić sobie zdanie o rzeczywistości i wyciągnąć potrzebne wnioski na przyszłość. Zysk z takiego zetknięcia się nauczycieli szkół powszechnych z gimnazjum bardzo wielki. Konferencje recenzyjne ograniczyły się do antorecenzyj i wyjaśnień odnośnie do lekcyj. Wreszcie omówiono tak ważną sprawę, jak organizację pracy domowej młodzieży na podstawie wyczerpującego referatu jednego z nauczycieli gimnazjum. Dzięki tego rodzaju współpracy pogłębia się kultura zawodowa nauczycielstwa, rodzi się wzajemny szacunek ludzi jednej sprawie służących.

W rocznicę odzyskania dostępu do morza

Dnia 10 lutego br. jako w rocznicę odzyskania dostępu do morza, złożyła młodzież Państwowego Gimnazjum im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnobrzegu 3 obligacje łącznej wartości imiennej 200 zł. 3% pożyczki konsolidacyjnej na F. O. M. — Ponadto wysłało Koło Szkolne L. M. i K. w miesiącach lutym i marcu br. 80 zł na F. O. M. w gotówce.

31.
KOMUNIKATY NIEURZĘDOWE

Nauczycielski Ośrodek Morski w Gdyni

Zarząd N. O. M. uprzejmie zawiadamia, że Komisja Żeglarstwa Morskiego powołana przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego zorganizowała stowarzyszenie pod nazwą „Nauczycielski Ośrodek Morski w Gdyni". N. O. M. jest osobą prawną. Statut N. O. M. został zatwierdzony przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Toruniu dnia 1. VII. 1937 r. Działalność N. O. M.

rozciąga się na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Siedzibą władz centralnych N. O. M. jest miasto Gdynia. Członkami rzeczywistymi N. O. M. zostać mogą nauczyciele wszystkich gałęzi szkolnictwa polskiego oraz członkowie ich rodzin. Wysokość składki wynosi: wpisowe 5.— zł; dla członków rzeczywistych 12.— zł rocznie; dla członków wspierających będących osobami fizycznymi 2.40 zł rocznie; dla członków wspierających będących osobami prawnymi 12.— zł rocznie; dla członków dożywotnich 500.— zł jednorazowo.

N. O. M. pragnie:

a) pogłębić stosunek uczuciowy nauczyciela do morza, b) udostępnić nauczycielstwu bezpośrednie poznanie morza i spraw z nim związanych, c) umożliwić nauczycielstwu zetknięcie się z kulturą państw nadbałtyckich, d) wychować jak najszersze rzesze nauczycieli obeznanych ze służbą morską na czynnych bojowników idei morskiej, e) organizować i wychowywać młodzież szkolną na żeglarzy morskich.

Aby osiągnąć powyższe cele N. O. M. ma zamiar założyć własną przystań jachtową, utrzymywać lokal klubowy, zakupić turystyczne jachty dalekomorskie i przybrzeżne oraz organizować kursy żeglarskie i wycieczki morskie. Chcąc pracy nadać konkretne formy Zarząd N. O. M. rozpoczął werbowanie członków oraz przystąpił do zbierania funduszu (konto P. K. O. nr 201-822) na zakup pełnomorskiego jachtu imieniem wytrwałego bojownika idei morskiej, twórcy polskiego jachtingu morskiego, generała M. Zaruskiego, któremu N. O. M. zawdzięcza swoje powstanie.

Urania.

Czasopismo Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii, Lwów, 1938 zawiera w nr. 1. z lutego: J. Gadomski, Budowa pierwszego w Polsce wysokogórskiego Obserwatorium im. Marszałka J. Piłsudskiego w Czarnohorze. — J. Mergentaler, Obłoki Magellana. — Od Redakcji: Astronomia w szkole średniej. — A. Stachy, Pomoce do nauki astronomii w liceum. — Kronika naukowa. — Odkrycie gwiazdy Aurigae. — Kalendarz astronomiczny na marzec i kwiecień 1938.

Sekcje Młodych Przyjaciół Zwierząt.

Kuratorium O. S. L. zwraca uwagę nauczycieli-opiekunów Kółek Przyrodniczych, iż byłoby rzeczą wskazaną tworzyć sekcje Młodych Przyjaciół Zwierząt. Celem pracy w sekcji byłoby wytworzenie należytego ustosunkowania się młodzieży do świata zwierzęcego, a więc zwalczanie okrucieństw wobec zwierząt i budzenie wśród dziatwy przyjaźni dla nich.

Zamknięcie zwierzyńca żubrów w Białowieży

Kierownictwo Parku Narodowego w Białowieży zawiadamia, że z dn. 26 marca 1938 zwierzyniec żubrów w Białowieży został zamknięty dla publiczności na czas nieograniczony.

Nasze morze w zabawkach

Liga Morska Kolonialna wydała broszurę pt.: „Nasze Morze w zabawkach", zawierającą wzory łatwych do wykonania zabawek przez dzieci szkół powszechnych. Zabawki te były wykonywane w Państwowym Instytucie Robót Ręcznych i na Wyższym Kursie Nauczycielskim Robót Ręcznych w Warszawie w roku szkolnym 1936-37 i zostały zakwalifikowane jako szczególnie nadające się dla dzieci szkół powszechnych. Orginalność wzorów, łatwość wykonania zabawek nawet bez pomocy nauczyciela, duże pole do rozwinięcia własnej inicjatywy u dzieci, oto walory tego wydawnictwa. Dalsza korzyść, to zapoznawanie się dzieci przy wykonywaniu zabawek z konstrukcją, nazwami technicznymi i przeznaczeniem poszczególnych urządzeń morskich, fauną morską itd.

Wydawnictwo powyższe zamawiać, można w Okręgu Stołecznym Ligi Morskiej i Kolonialnej, Warszawa Marszałkowska 151 m. 6. Cena egzemplarza 50 groszy, wraz ze zwykłą przesyłką. Przy zamówieniu od 30 do 100 egzemplarzy udziela się 10% rabatu, ponad 100 egz. 20% rabatu. Należność można przesłać zwykłym przekazem pocztowym, lub na konto w P. K. O. Nr 22565 z zaznaczeniem na odwrotnej stronie środkowego odcinka blankietu nadawczego: należność za... egz. „Nasze Morze".

Chowanna

Chowanna — miesięcznik poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu. — Wydawnictwo Instytutu Pedagogicznego w Katowicach pod redakcją Dr. Henryka Rowida i Dr. M. Ziemnowicza, zawiera w zeszycie 3. za marzec 1938: Józef Bogacz. Czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży (ciąg dalszy). — Ela Mahlerowa. Losy drugorocznych (Dokończenie). — W. B. Naród filozofów bez filozofii. — H. R. Nauka psychologii w zakładach kształcenia nauczycieli. — Wiadomości bibliograficzne. — Zapiski bibliograficzne.

Antologia 120 poetów

Nakładem Księgarni S. Seipelta w Łodzi ukazała się Antologia 120 poetów, zbiór wierszy na obchody i uroczystości — zebrał Adam Galiński. Antologia liczy 321 wierszy i ma za zadanie dostarczyć nauczycielstwu, kierownikom świetlic, kursów, związków — odpowiedniego materiału na wszelkie obchody i uroczystości w ciągu całego roku. Wiersze są zastosowane do różnego wieku i nadają się dla uczniów szkoły powszechnej, jak również dla gimnazjum i liceum.

Cena książki zł. 6.—, z przesyłką zł. 6.50.

„Skaut"

ilustrowany dwutygodnik harcerski

Najstarsze czasopismo młodzieży, wychodzące od roku 1911 we Lwowie weszło na nową drogę, gdyż szpalty swe oddało wyłącznie ruchowi starszej młodzieży harcerskiej żeńskiej i męskiej.

Ze względu na szatę zewnętrzną i na treść, poruszającą wszystkie zagadnienia, obchodzące starszą młodzież polską, powinien znaleźć się w każdej czytelni i bibliotece. Prenumerata roczna wynosi 3.50 zł. Wpłacać można przez P. K. O. nr 504.610 lub przekazem rozrachunkowym nr 58 na adres: „Skaut" — Lwów, Kurkowa 12.

„Zuch"

ilustrowany dwutygodnik zuchów

We wrześniu ukazał się pierwszy numer „Zucha", jedynego oficjalnego pisma młodzieży zuchowej w Polsce. Bogato ilustrowany i stojący na wysokim poziomie, zawiera dużo ciekawie ujętego materiału. Nadaje się wybitnie jako lektura w szkole powszechnej i może być pomocą dla nauczyciela. Niska cena prenumeraty — 2.30 zł rocznie — powinna wpłynąć na to, by nie było ani jednej szkoły, nie prenumerującej tego pisemka. Prenumeratę wpłacać można przez P. K. O. nr 507.700 lub przekazem rozrachunkowym nr 271 na adres: „Zuch" — Lwów, Kurkowa 12.

Odezwa Ligi Ochrony Zwierząt

Kochana Młodzieży!

Zbliża się okres wakacji, wypoczynku po całorocznej wytężonej pracy — czas, który Wy, Młodzi, tak bardzo lubicie. Wielu z Was pozostanie w mieście, ale Lwów ma takie urocze położenie, tyle ogrodów i parków, że będziecie mogli zaczerpnąć świeżego powietrza i użyć swobody, inni pojadą na wieś, w góry lub nad morze, gdzie czeka na nich moc nowych wrażeń, czar nieznanych okolic, piękno ojczystej ziemi.

Wszystkim Wam towarzyszyć będą życzenia krewnych, znajomych, przyjaciół kolegów, abyście zdrowo i przyjemnie przepędzili czas, byście wrócili silniejsi na ławy szkolne.

W przededniu niejako tego miłego dla Was Okresu zwraca się do Was Towarzystwo, o którym zapewne już słyszeliście — Liga Ochrony Zwierząt. Czyni to w tym celu, aby Was poprosić gorąco o opiekę nad zwierzętami w czasie wakacji.

Dni Wasze będziecie przepędzali przecież nie w domach, ale na łonie przyrody, będziecie się stykali więc ustawicznie z tym biednym, tak bardzo potrzebującym pomocy zwierzęcym światem.

Nie czyńcie zwierzętom żadnej krzywdy, boć to bezbronne stworzenia — rycerski chłopak, czy szlachetna dziewczynka nie mogą przecież popełniać czynów podłych, podłością zaś jest krzywdzenie bezbronnych.

Na polach i w lasach roi się od zwierzęcego drobiazgu, niechże on ma w Was nie krzywdzicieli, ale przyjaciół.

Stawajcie w obronie, gdy widzicie lekkomyślnych lub okrutnych ludzi, niszczących ptasie gniazda, strzelających bez celu do naszych skrzydlatych śpiewaków, torturujących żaby, tępiących urocze mieszkanki lasów: wiewiórki i łowiących motyle. Wyliczyć trudno krzywdy, które popełniają wobec zwierząt brutale bez serca, niechże się tym krzywdom przeciwstawia zgodnie dobra, silna wola dzielnej młodzieży z grodu Orląt.

Zwróćcie też uwagę na niedolę zwierząt domowych w naszym kraju, zobaczycie napewno tej biedy dużo. Na naszych złych drogach będziecie widzieli wozy naładowane do niemożliwości, a przy a przy nich konie-szkielety, zagłodzone, pobite, często ślepe z wysiłku, wprost upadające ze zmęczenia.

Nie przechodźcie tedy obojętnie, upominajcie woźniców, aby uważali na swoich wiernych współpracowników-konie, a gdyby katowali w Waszych oczach, zwracajcie się do Policji Państwowej, która ma obowiązek w myśl ustawy, wydanej przez Pana Prezydenta Państwa, ująć się za dręczonymi zwierzętami.

W czasie przechadzek Waszych zauważycie nieraz nieszczęśliwe psy, strzegące mienia gospodarzy, uwiązane ciasno na krótkich łańcuchach, pozbawione zupełnie swobody ruchu, często gło-

dne, nie mające nawet dostatecznej ilości wody do ugaszenia pragnienia.

Wyjaśniajcie wtedy ludziom nieuświadomionym, że psu tak jak i każdemu zwierzęciu domowemu — bydłu, świniom, kotom należy się odpowiednia opieka, że grzechem wobec Boga, wspólnego naszego Stwórcy jest niedbalstwo w stosunku do zwierzęcia, które nam służy.

Niechaj te miłe Wasze wakacje, Kochana Młodzieży, zaznaczą się licznymi dobrymi czynami wobec stworzeń, które św. Franciszek z Assyżu nazywał naszą „młodszą bracią". Niechaj wszędzie tam, gdzie będziecie, pozostanie jasne wspomnienie po Waszych dobrych sercach i poprawa doli zwierząt!

„Zbliska i Zdaleka"

Geografia — krajoznawstwo — podróżnictwo — Lwów, marzec 1938, rok VI, nr 3 (51). Cena 35 groszy. Stron 32, ilustr. 16.

Pięćdziesiąty pierwszy z rzędu zeszyt miesięcznika przynosi bogatą treść: 7 artykułów, 33 notatek większych i mniejszych w dziale „Zapiski" i 2 recenzje filmów. Po pojezierzu Suwalskim, puszczy Augustowskiej i pograniczu z Litwą oprowadza w sposób miły, nie szczędząc wiadomości konkretnych, jedyna ze Lwowa uczestniczka obozu krajoznawczego żeńskiego w Gibach w artykule pt. „Wśród jezior i borów Suwalszczyzny" (Nadaje się do wyzyskania w V klasie szkoły powszechnej i I kl. gimn. oraz na kółkach krajoznawczych). Z niespodziewanej strony — dla przeciętnego mieszkańca północnej części Europy — oglądamy Włochy w artykule „Włochy kraj śniegu i lodu", napisanym specjalnie dla „Zbliska i zdaleka" (V kl. szk. powsz. i II kl. gimn.). „Zapomniana rocznica triumfu Krzysztofa Arciszewskiego" przypomina nam, że od wieków nasi pionierzy roznosili sławę imienia polskiego po terenach zamorskich. (VI kl. szk. powsz., III kl. g. i I kl. lic.). Artykuł „Geograficzne rozmieszczenie malarii" przedstawia na przykładzie jednej choroby wpływ klimatu i innych warunków geograficznych, poziomu kultury i dziejów ludzkości na kwestię zdrowotności ludów i społeczeństw. (Lic., kl. III g., ewentualnie kl. VI szk. powsz.). Część II artykułu „Przedmieścia Lwowa" obrazuje rozwój terytorialny oraz krajobrazowo-kulturalne i gospodarcze przemiany, którym ulegały w kilku ostatnich dziesiątkach lat przedmieścia Gródeckie i Bajki. Artykuł winien zainteresować nie tylko środowisko lwowskie, lecz i inne średnio- i wielkomiejskie skupienia (zwłaszcza krajoznawców i uczniów liceum). Krótki zarys historii i struktury polskiej emigracji we Francji daje artykuł „Polacy we Francji po wielkiej wojnie" (V kl. szk. powsz., I i II kl. g. i I kl. lic.). „Pierwszy Kongres Polaków w Niemczech" — to nie sprawozdanie z imponującej manifestacji narodowej, lecz zwrócenie uwagi na głębie i siłę konsolidacyjnych haseł: „pięć prawd Polaków", które mogą i powinny dostarczyć tematów do pogadanek wychowawczych na wszystkich stopniach nauki naszej młodzieży (szczególnie kl. V—VII szk. powsz., I—IV kl. g., I lic.). Artykuły zdobi i objaśnia 12 zdjęć i 4 mapki.

Artykuły mogą być użyte na lekcji bezpośrednio, odczytane w całości czy fragmentach przez nauczyciela, lub jako prywatna lektura uczniów przy omawianiu danych tematów na lekcjach geografii czy wychowawczej. Podobnie „Zapiski" przynoszą aktualia geograficzne z Polski i ze świata. Wybrane przez nauczyciela lub lepiej orientujących się uczniów staną się materiałem dyskusyjnym uzupełniającym lekcje.

Redakcja i administracja: Lwów, ul. Kościuszki 9 IIIp. Adres dla przesyłek pieniężnych i korespondencji: Lwów, Skrytka pocztowa 273.

32.

NADESŁANE DO REDAKCJI

Górski Artur, Ku czemu Polska szła — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938, wyd. IV.

Czachowski Kazimierz: Wacław Sieroszewski, życie i twórczość — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Hartleb Kazimierz: Kultura Polski, wypisy źródłowe — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Rabska Zuzanna, Młodość w niewoli, kartki z pamiętnika — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Sieroszewski Wacław: Józef Piłsudski — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938, wyd. II.

Papee Stefan: Ignacy Mościcki — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Nałkowska Zofia: Choucas, powieść — Lwów-Warszawa, Książnica-Atlas, 1938 wyd. II.

Nałkowska Zofia: Charaktery — Lwów — Warszawa, Książnica-Atlas, wyd. II.

Nałkowska Zofia: Dom Kobiet — Lwów — Warszawa, Książnica-Atlas, wyd. II.

Żeleński Tadeusz Boy: Marysieńka Sobieska — Lwów—Warszawa, Książnica-Atlas.

Kleiner J., Brückner A., Aleksandrowicz Z., Balicki J., Maykowski St.: Literatura Polska, t. I. cz. I-III. — Lwów, Zakład Narod. im. Ossolińskich 1938.

Suchan Edward: Historyczny zarys organizacji szkolnictwa elementarnego w Polsce — Brześć n. Bugiem 1937.

Czekowski Filip: Zarys ogólnej rachunkowości państwowej — Lwów-Warszawa, Książnica-Atlas 1938.

Petyniak-Sanecki K., Tomanek Franciszek: Zasady ekonomii społecznej — Lwów-Warszawa, Książnica-Atlas 1938.

Lisowski Antoni: Klucz do oznaczania roślin — Lwów, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1938.

Karpiński Kazimierz: Stenografia — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Górniak Stefan, Paszek Leopold: Księgowość w handlu detalicznym — Lwów, Państ. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Tatoń Antoni, Jabłonowski Kazimierz: Sprzedaż sklepowa, książka dla sprzedawcy — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Lipa Aleksnder: Arytmetyka handlowa — dla I. kl. gimn. kupieck. — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Tyrowicz Ludwik: Liternictwo w reklamie — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Szelburg Zarembina Ewa: Najmilsi — Lwów, Państw. Wyd. Ks. Szk. 1938, wyd II.

Majewski Erazm: W otchłani czasu — Warszawa, Biblioteka Polska 1938.

Zbiór przepisów w zakresie Administracji szkolnictwa, tom III: Prawo szkół prywatnych — Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Rydel Lucjan: Betlejem Polskie — Lwów — Warszawa, Książnica-Atlas 1938, wyd. V.

Duszyńska Julia, Szarusia, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Fiuczek Mirosław, Maszyny elektryczne, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Brzozowski Korneliusz, Marysine śpiewanki, 50 piosenek dla szkół powsz., Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Chwiałkowskyj Zygmunt, Arytmetyka z geometriejo dla VI kl. wseliodnoj szkoły, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Ehrlich Piotr, Domy towarowe, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Ehrlich Piotr, Gdzie zakładać sklepy, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Burdecki Feliks, Walka o atom, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Brzozowski Korneliusz, Pieśni historyczne w opracow. fortepianowym, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Kijas Juliusz, Język polski w kl. III i IV gimnaz., Lwów, „Książka", 1938.

Żulińska Barbara, Dla Ciebie Polsko, obrazki z życia T. Żulińskiego, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Wąsowicz J.-Zierhoffer A., Świat w cyfrach, rocznik 1938, Lwów - Warszawa, Książnica - Atlas 1938.

Wilkiwskyj Iwan, Pan Prezydent Polskoj Receipospolitoj I. Moscickyj, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1937.

Kästner Erich, Das fliegende Klassenzimmer, Lwów, Państw. Wydawn. Ks. Szk. 1938.

Głembocki Jan, Zwalczanie wad wymowy na terenie szkoły powszechnej, Wilno 1938.

Zajda K.-Kien H., Zagadnienie obronności Państwa, Poznań, Drukarnia Państw.

Szerszeń Stanisław, Geometria wykreślna cz. I. dla kl. I. liceum matem.-fizyczn. i kl. II. liceum human. i przyrodn., Lwów, Zakład Narod. im. Ossolińskich 1937.

Wojtowicz Marian, Nauczanie Astronomii w liceach ogólnokszt., Lwów, Zakład Narod. im. Ossolińskich 1937.

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77, telefon 204-96.

P. T. Prenumeratorom, którzy nie wpłacą zaległości do dnia 25 maja b. r. — choćby częściowo — będziemy zmuszeni wstrzymać dalszą wysyłkę Dziennika Urzędowego.

5 maja 1938. ADMINISTRACJA